

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ ФІНАНСОВОЇ
ІНІЦІАТИВИ (ЗМФІ-II) ВПРОВАДЖЕННЯ**

ЩОМІСЯЧНИЙ МОНІТОРИНГ ОСНОВНИХ ІНДИКАТОРІВ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ СТАНOM НА 01.09.2015

«Моніторинг основних індикаторів бюджетної системи України» є щомісячним виданням, підготовленим за даними офіційної статистики. Він містить стислий аналіз та добірку графіків і діаграм, які ілюструють основні зміни, що відбуваються у бюджетній системі України.

Цей продукт підготовлено за підтримки Американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст продукту є відповідальністю Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) і не обов'язково збігається з поглядами USAID або уряду США.

Зміст

Моніторинг виконання Зведеного, Державного і місцевих бюджетів України	4
Доходи державного бюджету.....	7
Доходи місцевих бюджетів	11
Дефіцит державного бюджету	15
Видатки зведеного бюджету	18
Видатки державного бюджету	20
Видатки місцевих бюджетів	30

Моніторинг виконання Зведеного, Державного і місцевих бюджетів України

- **Виконання доходів Зведеного бюджету України** за січень – серпень 2015 року склало 411,7 млрд грн, що більше аналогічного показника попереднього року на 116,0 млрд грн, або на 39,2 %.
- **До державного бюджету** за вказаний період надійшло 335,6 млрд грн, що на 106,5 млрд грн, або на 46,5 %, більше аналогічного показника попереднього року. Річний план виконано на 67,3 %. За останні 10 років частка надходжень перших 8 місяців у загальних річних доходах у середньому становила 62,4 %. Це свідчить про покращення виконання бюджету, що дає підстави для перегляду річного плану в частині доходів у бік збільшення.

Основним чинником збільшення бюджетних надходжень стало нарощування податкової складової (+49,6 %), зокрема в частині податку на додану вартість, обсяг якого зріс на 35,2 млрд грн, або на 43,4 %, порівняно з аналогічним періодом попереднього року. Ще одним податком, який помітно підвищився порівняно з попереднім роком, став податок на доходи фізичних осіб. Зокрема, обсяг цього податку, що надійшов до державного бюджету за вказаний період, зріс у 5,1 (!) раза. Проте така ситуація зумовлена перерозподілом коштів між державним і місцевими бюджетами, а саме, частковим зарахуванням надходжень податку на доходи фізичних осіб до державного бюджету. Раніше ці кошти надходили до місцевих бюджетів.

Серед інших податкових джерел, які продемонстрували зростання, слід зазначити платежі за користування надрами, які збільшилися на 8,6 млрд грн, або на 80,1 %, акцизний збір із вироблених в Україні товарів – на 6,2 млрд грн, або на 34,4 %, акцизний збір з ввезених в Україну товарів – на 5,1 млрд грн, або на 51,2 %, ввізне мито – на 15,6 млрд грн, або втричі. Від’ємну динаміку продемонстрував податок на прибуток підприємств, обсяг надходжень якого скоротився на 4,7 млрд грн, або на 15,3 %. Якщо розглядати надходження цього податку в розрізі його окремих складових, то видно, що зниження відбулося за рахунок падіння відрахувань банківськими та страховими установами. Так, надходження податку з фінансового сектору впали в 3,6 раза, що і спричинило загальний від’ємний показник порівняно з попереднім роком. Водночас підприємства всіх інших секторів (приватних, з іноземним капіталом і навіть державних) продемонстрували помірне зростання.

Збільшенню обсягів надходжень до державного бюджету у липні 2015 року сприяло перерахування 7 млрд грн Національним банком України відповідно до Закону України «Про Національний банк України».

- **Видатки зведеного бюджету** за січень – серпень 2015 року становили 382,8 млрд грн, що на 18,6 %, або майже на 60,0 млрд грн, більше за відповідний показник 2014 року. За серпень 2015 року видатки склались у сумі 47,5 млрд грн, що на 17,7 %, або на 7,2 млрд грн, більше, ніж у серпні 2014 року.

Порівняно з аналогічним показником 2014 року відбулося збільшення обсягів видатків зведеного бюджету майже за всіма статтями згідно з функціональною класифікацією видатків.

Найбільше зросли видатки на житлово-комунальне господарство (порівняно з серпнем 2014 року – у 1,9 раза). Вони досягли 1,4 млрд грн. Значно збільшилися видатки на громадський порядок, безпеку та судову владу – на 24,0 %. Зросли видатки на охорону здоров’я (9,5 %), соціальний захист та соціальне забезпечення (7,6 %), освіту (4,6 %), оборону (2,0 %), охорону навколишнього природного середовища (0,9 %) та економічну діяльність (0,8 %).

Зменшилися видатки на духовний та фізичний розвиток (12,2 %) і на загальнодержавні функції (3,0 %). Однак видатки на обслуговування боргу у складі видатків на загальнодержавні функції зросли на 2,1 %.

- **Видатки Державного бюджету України** за січень – серпень 2015 року виконано у сумі 329,4 млрд грн, що на 24,7 %, або на 65,2 млрд грн більше показника минулого року. У серпні 2015 року видатки становили 40,0 млрд грн, що на 19,0 % більше, ніж аналогічний показник 2014 року.

За статтями видатків у розрізі **функціональної класифікації** порівняно з серпнем 2014 року спостерігалися такі зміни:

- видатки на загальнодержавні функції збільшилися у 1,7 раза та становили майже 8,0 млрд грн, у тому числі видатки на обслуговування боргу збільшилися у 2,1 раза і склали 6,8 млрд грн;
- видатки на оборону збільшилися в 2,0 раза та склали 3,8 млрд грн;
- видатки на громадський порядок, безпеку та судову владу збільшилися на 24,1 % та становили 4,7 млрд грн;
- видатки на економічну діяльність зменшилися на 26,6 % та склали 3,6 млрд грн;
- видатки на охорону навколишнього природного середовища збільшилися на 26,1 % та склали 234,8 млн грн;
- видатки на житлово-комунальне господарство збільшилися на 8,0 % та склали 0,5 млн грн;
- видатки на охорону здоров'я зменшилися на 0,8 % та склали 612,8 млн грн;
- видатки на духовний та фізичний розвиток зменшилися на 17,4 % та склали 250,0 млн грн;
- видатки на освіту зменшилися на 6,6 % та склали 1,6 млрд грн;
- видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення збільшилися на 3,8 %, їх обсяг становив 6,8 млрд грн.

З метою покриття дефіциту Пенсійного фонду для виплати пенсій за рахунок коштів державного бюджету було перераховано 1,1 млрд грн, що на 53,7 % або 384,4 млн грн, більше, ніж за відповідний період минулого року.

- Надходження до державного бюджету **від повернення кредитів** за серпень поточного року склали 481,7 млн грн, з них до загального фонду державного бюджету надійшло 449,3 млн грн.

За серпень 2015 року з державного бюджету було **надано кредитів** загальним обсягом 254,9 млн грн, або у 9,2 раза менше, ніж у відповідному періоді 2014 року.

- У серпні поточного року спостерігався **профіцит** державного бюджету у розмірі майже 10,0 млрд грн.

У серпні 2015 року **погашення основної суми боргу державного бюджету** становило 5,5 млрд грн. Погашення внутрішнього боргу дорівнює 2,3 млрд грн, зовнішнього боргу – 3,2 млрд грн. **Державні запозичення** на фінансування **державного бюджету** були здійснені в обсязі 13,2 млрд грн, у тому числі до загального фонду – 13,1 млрд грн. На внутрішньому ринку було залучено 2,5 млрд грн, від зовнішніх джерел надійшло 10,7 млрд грн, з них до спеціального фонду запозичень на фінансування спільних з міжнародними фінансовими організаціями проектів розвитку – 135,2 млн грн. Крім того, за січень – серпень було додатково здійснено випуск облігацій внутрішньої державної позики на загальну суму 2,5 млрд грн.

- Від **приватизації державного майна** за серпень 2015 року надійшло до державного бюджету 1,9 млн грн.

- **Загальний обсяг надходжень до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів)** за січень – серпень 2015 року становив 76,1 млрд грн, що на 14,3 % більше за аналогічний показник 2014 року.

За серпень 2015 року ці надходження становили 10,7 млрд грн, що на 23,3 % більше, ніж у попередньому році. Традиційно найбільшим джерелом доходів місцевих бюджетів був податок на доходи фізичних осіб. Його надходження за серпень склали 4,5 млрд грн. Місцеві податки і збори надійшли у сумі 3,1 млрд грн.

У регіональному розрізі найбільший темп приросту доходів спостерігався в м. Київ, де він склав 52,7 % щодо відповідного показника 2014 року. Зменшення показників було зафіксовано у двох регіонах – Луганській та Донецькій областях (–3,6 % та –11,7 % відповідно).

- **Обсяги видатків місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів)** у січні – серпні 2015 року становили 154,5 млрд грн, що на 9,9 % більше за відповідний показник 2014 року.

У серпні 2015 року видатки зросли на 13,6 % щодо показника серпня минулого року та становили понад 17,8 млрд грн. Найбільше видатків місцевих бюджетів спрямовувалося на соціальний захист та соціальне забезпечення, охорону здоров'я, освіту. У серпні 2015 року їх обсяги становили, відповідно, 4,8 млрд грн (або 26,8 % усіх видатків місцевих бюджетів), 4,1 млрд грн (або 22,8 %) та майже 4,0 млрд грн (або 22,2 %).

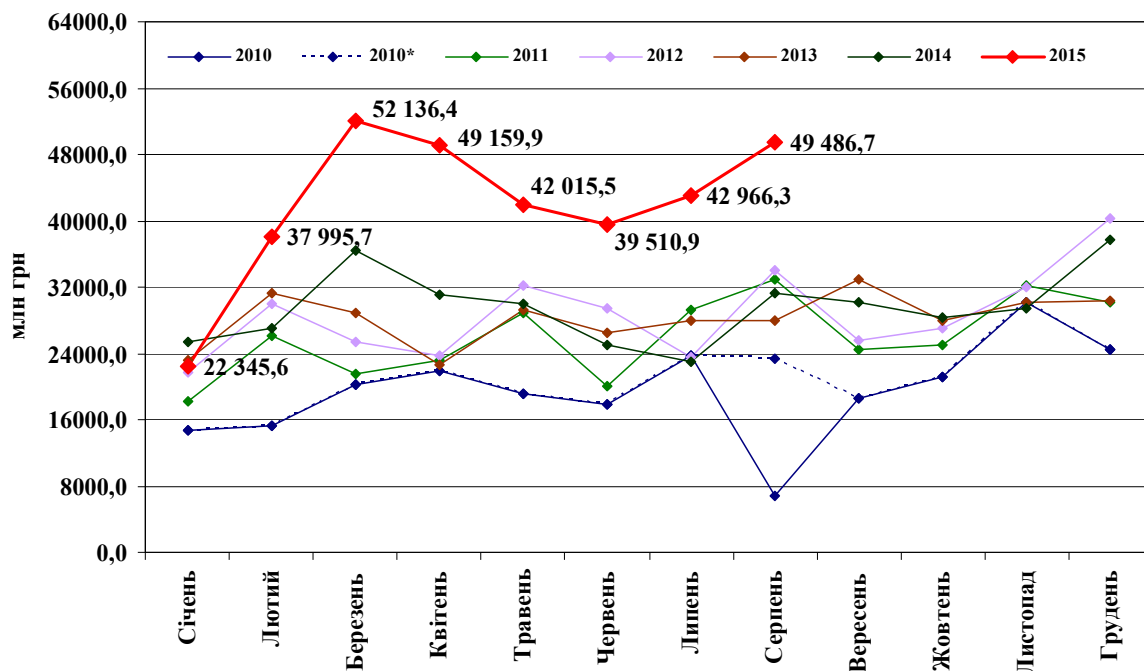
У регіональному розрізі найбільший темп приросту спостерігався в Луганській області, де обсяг видатків збільшився у 2,4 раза щодо відповідного показника 2014 року. Водночас у Чернівецькій області відбулося скорочення на 0,4 %.

Показники за 2015 рік не є повністю зіставними з аналогічними показниками відповідного періоду 2014 року, оскільки, починаючи з 01.05.2014 року, відсутня офіційна звітність по АР Крим та м. Севастополь.

Доходи державного бюджету

Графік 1

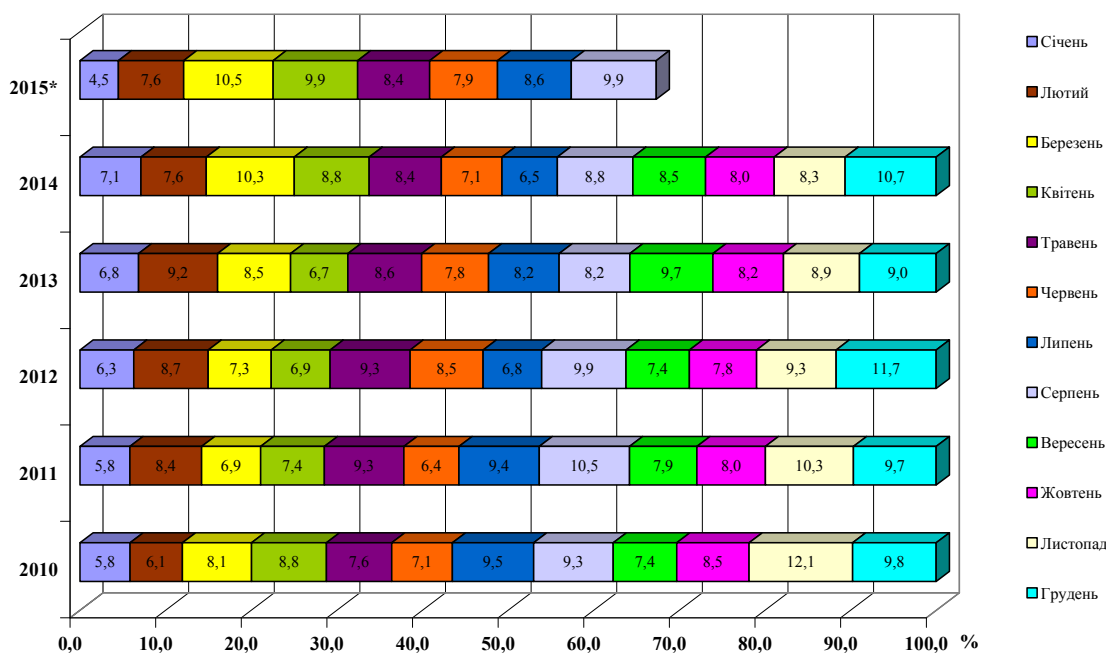
**Динаміка щомісячних надходжень до державного бюджету
(без урахування міжбюджетних трансфертів)
у 2010–2015 роках**

*без урахування суми заборгованості з відшкодування ПДВ в обсязі 16,4 млрд грн.

Діаграма 1

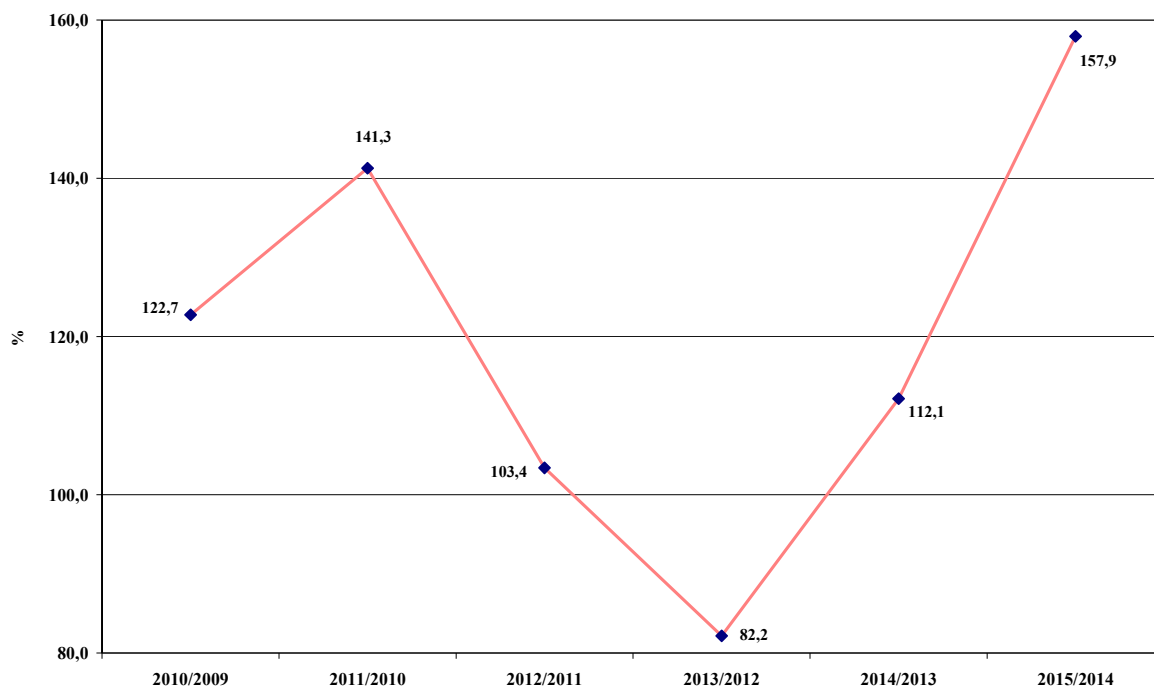
**Динаміка часток щомісячних надходжень до державного
бюджету у річному обсязі за 2010–2015 роки**

* Частка доходів визначена щодо планового показника, передбаченого на рік

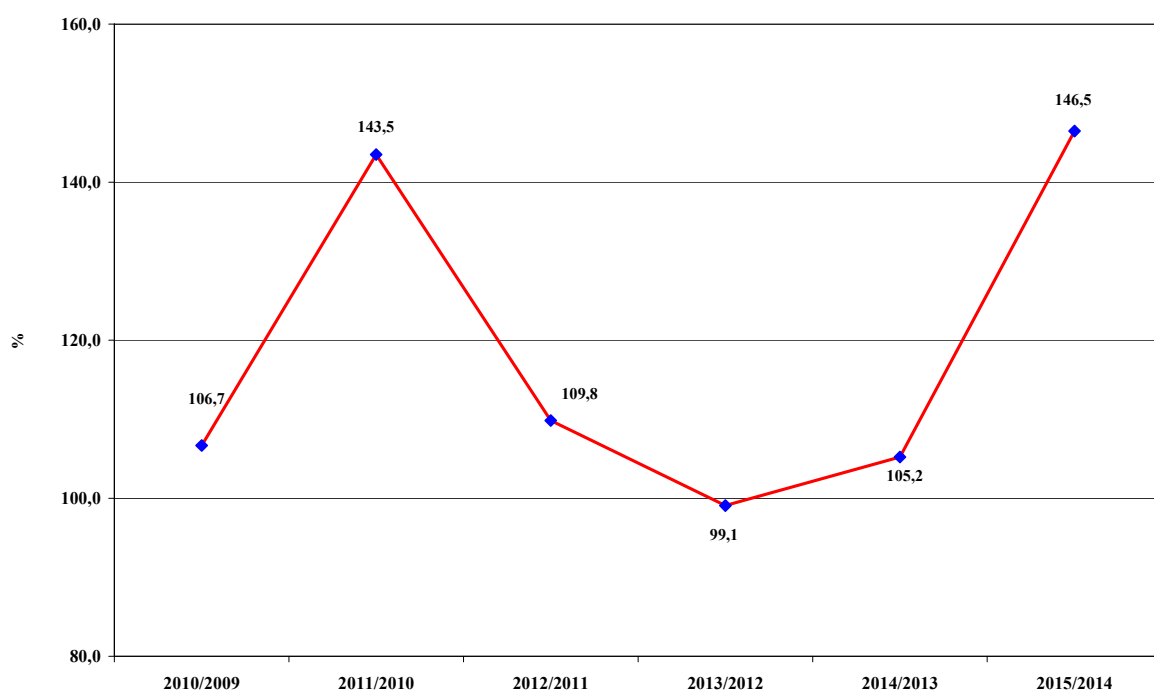
Графік 2

Динаміка темпу зростання доходів державного бюджету за серпень 2010–2015 років

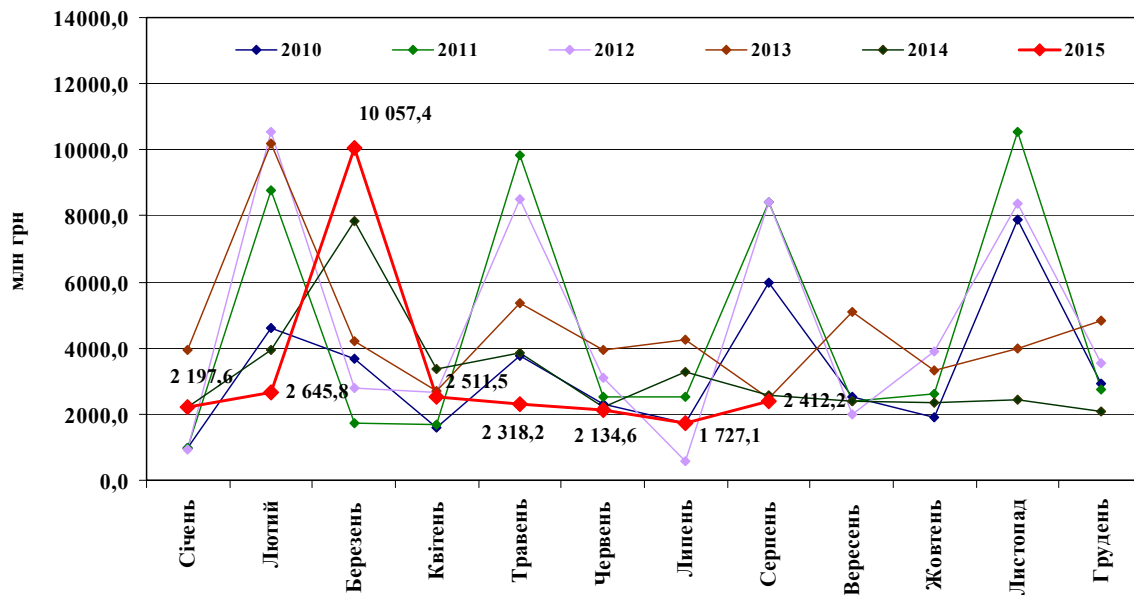
Графік 3

Динаміка темпу зростання доходів державного бюджету за січень – серпень 2010–2015 років

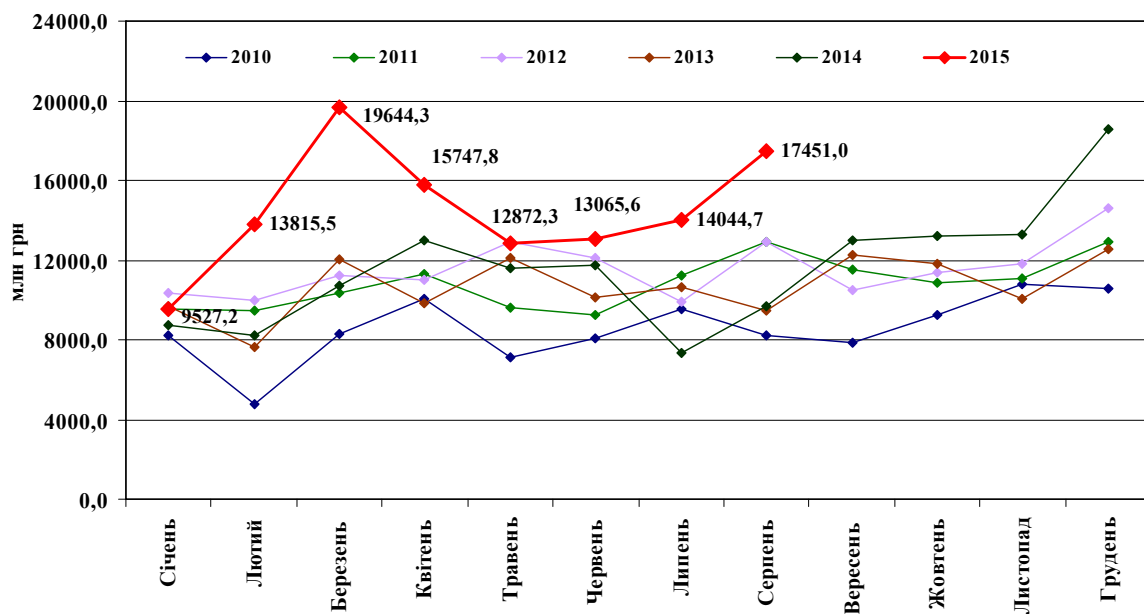
Графік 4

Динаміка щомісячних надходжень податку на прибуток до державного бюджету у 2010–2015 роках

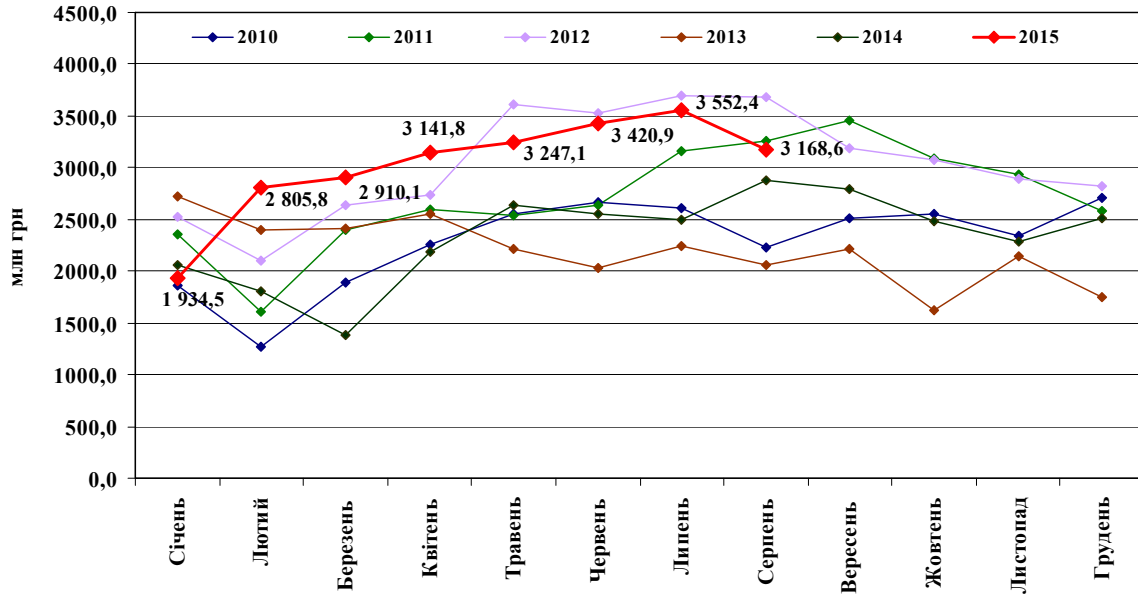
Графік 5

Динаміка щомісячних надходжень податку на додану вартість до державного бюджету у 2010–2015 роках

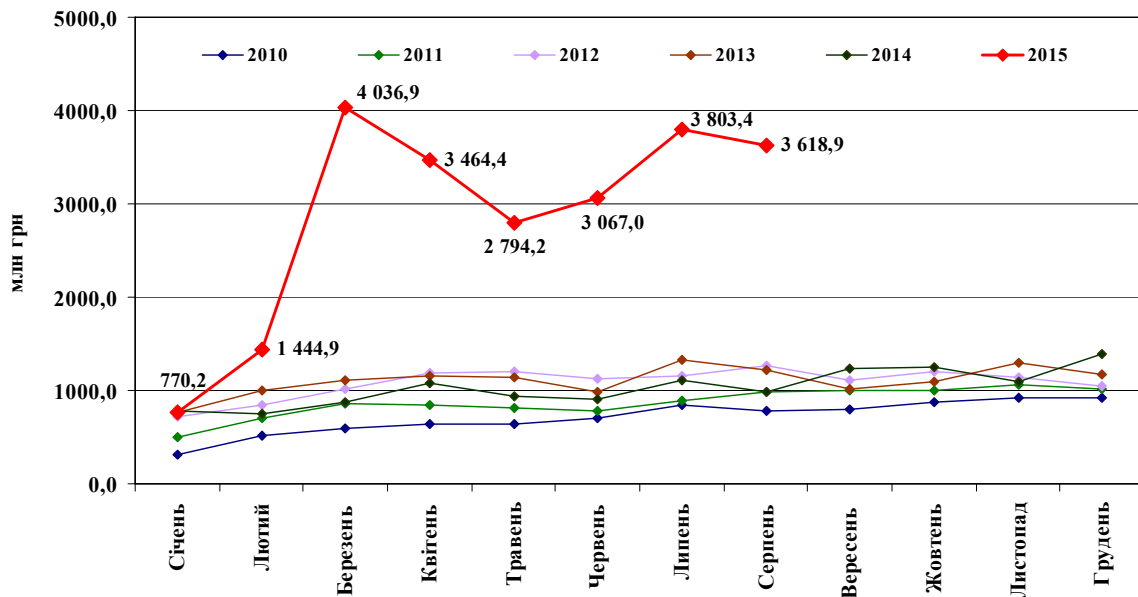
Графік 6

Динаміка щомісячних надходжень акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) до державного бюджету у 2010–2015 роках

Графік 7

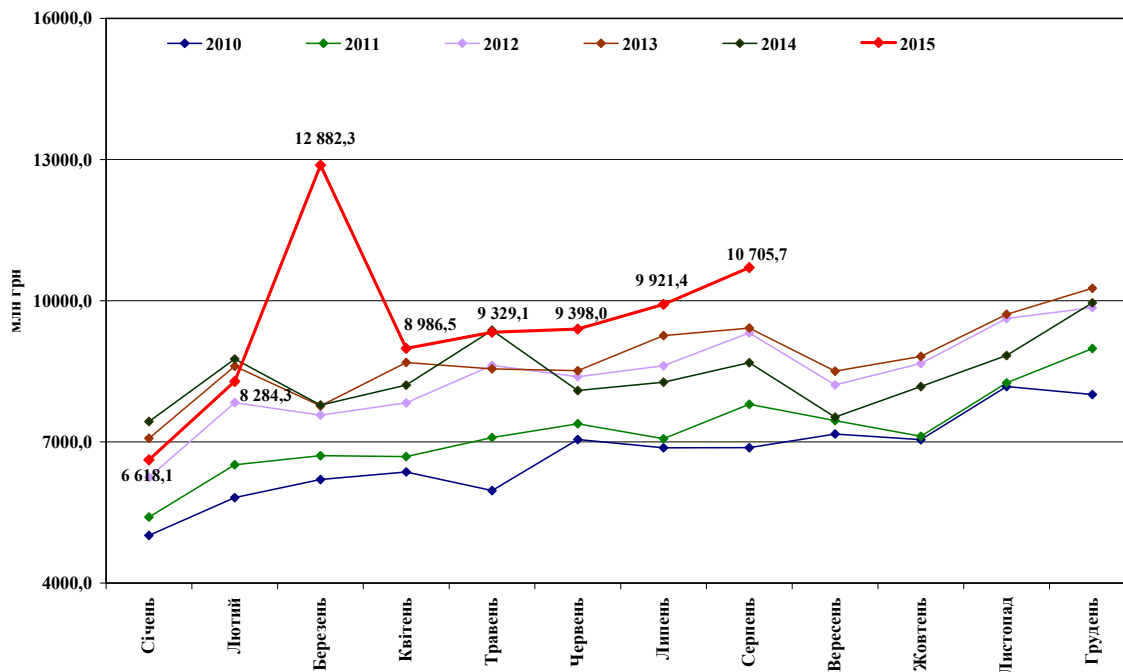
Динаміка щомісячних надходжень ввізного мита до державного бюджету у 2010–2015 роках

Доходи місцевих бюджетів

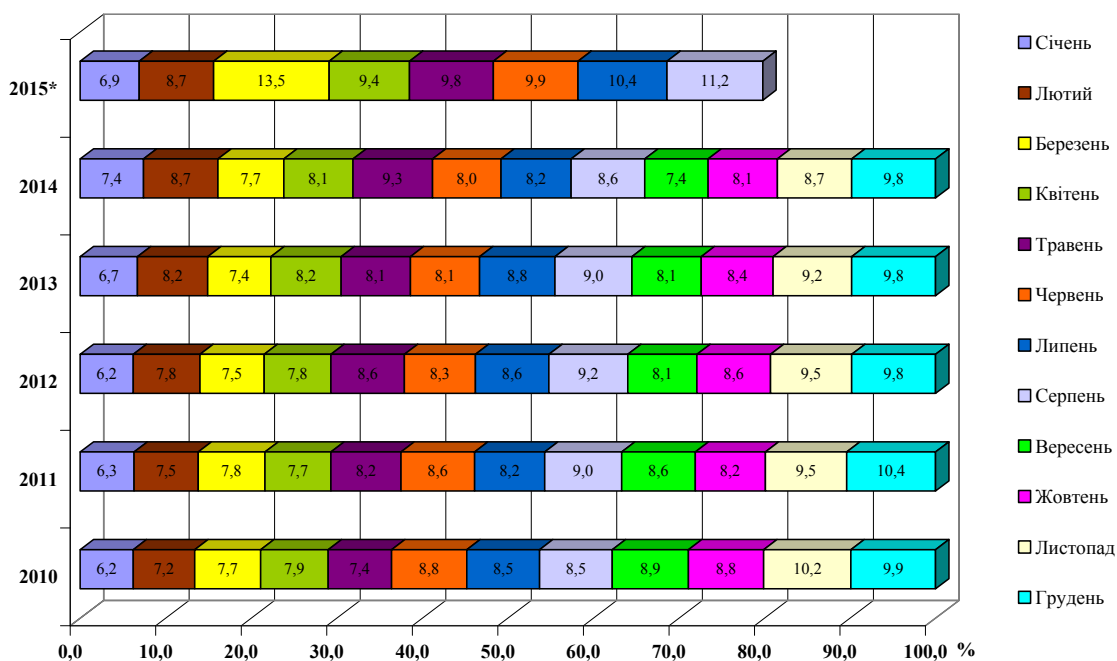
Графік 8

**Динаміка щомісячних доходів місцевих бюджетів
(без урахування міжбюджетних трансфертів)
у 2010–2015 роках**

Діаграма 2

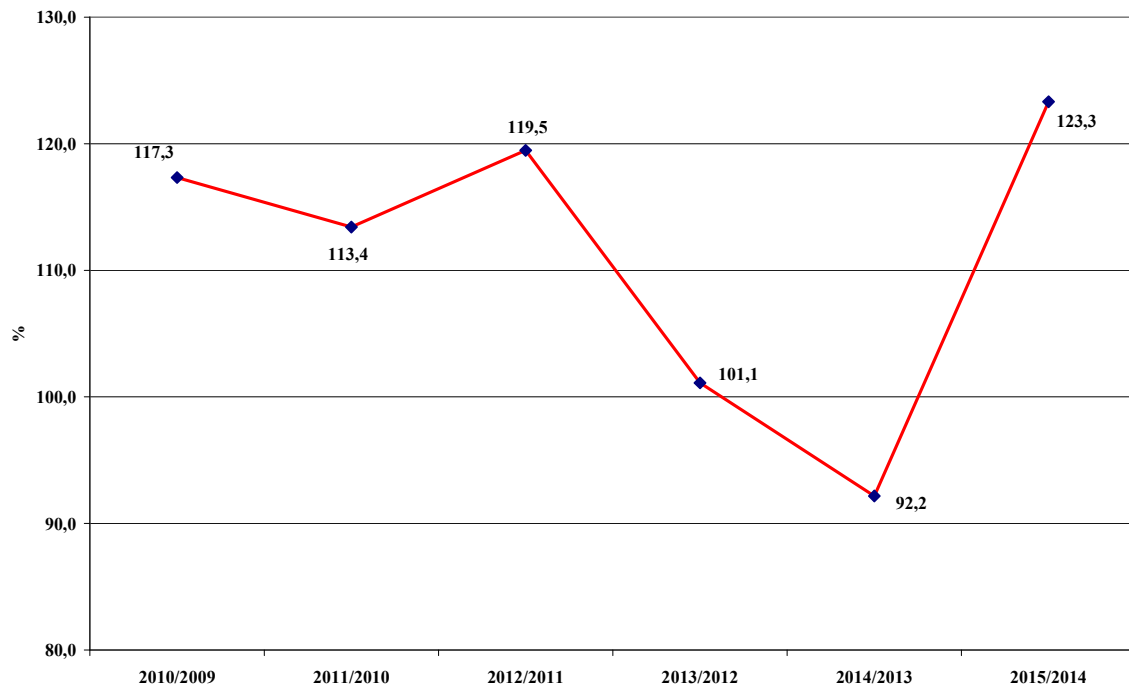
**Динаміка часток щомісячних доходів місцевих бюджетів у
річному обсязі за 2010–2015 роки**

* Частка доходів визначена щодо показника, передбаченого на рік

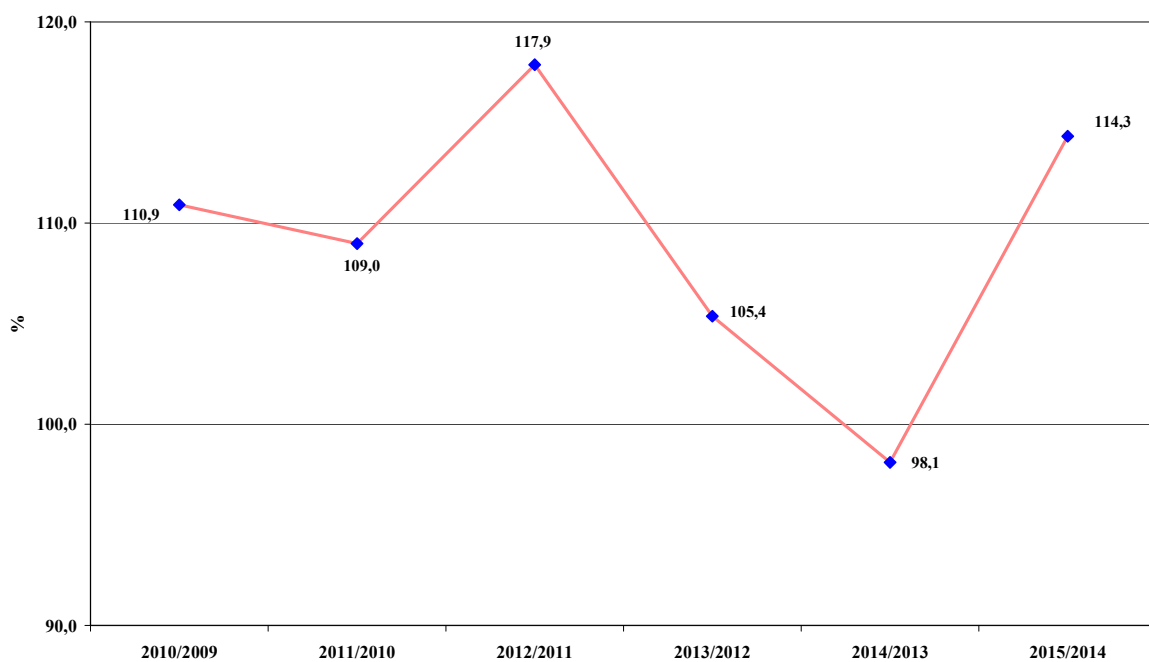
Графік 9

Динаміка темпу зростання доходів місцевих бюджетів за серпень 2010–2015 років

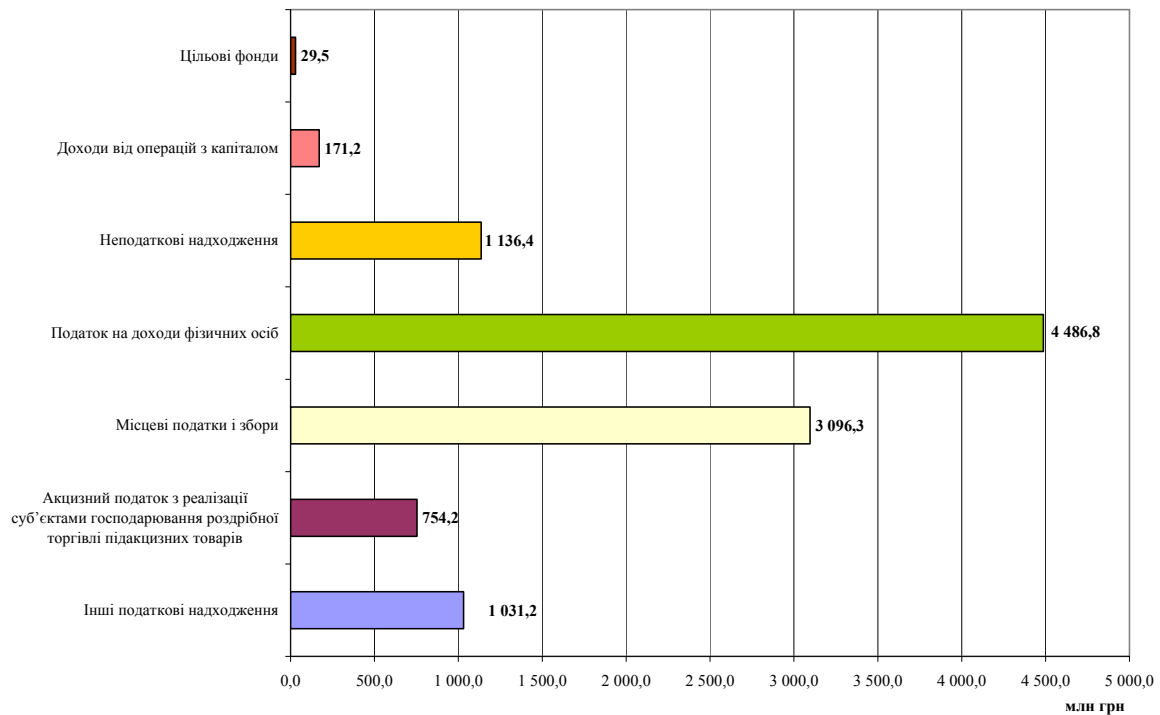
Графік 10

Динаміка темпу зростання доходів місцевих бюджетів за січень – серпень 2010–2015 років

Діаграма 3

Доходи місцевих бюджетів за серпень 2015 року

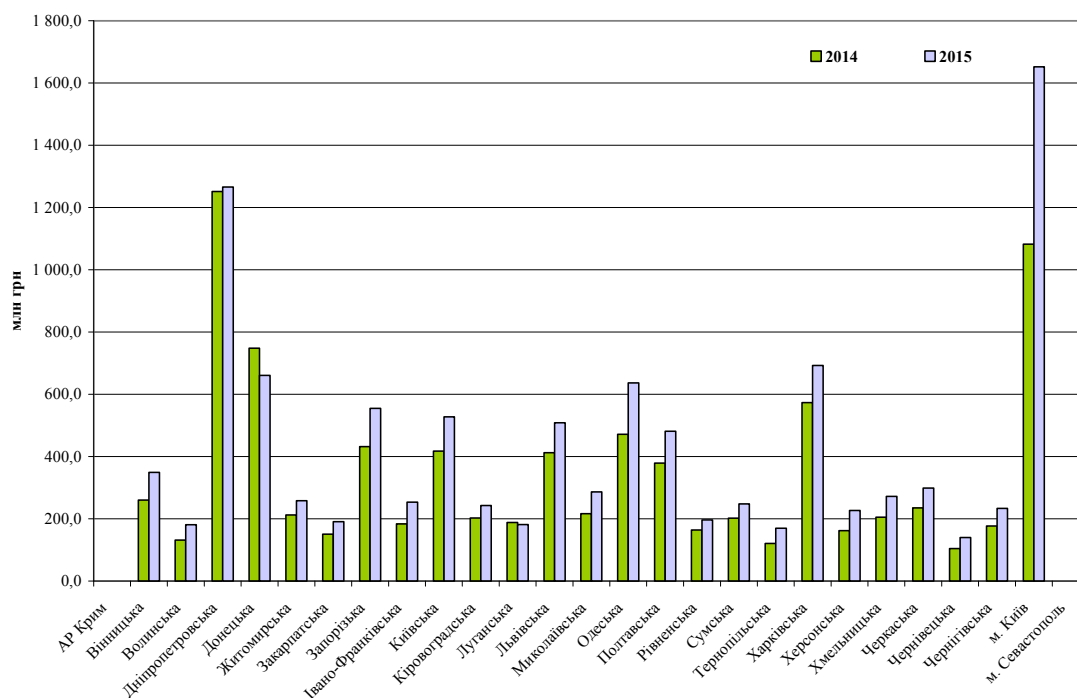
Діаграма 4

Структура доходів місцевих бюджетів за серпень 2015 року

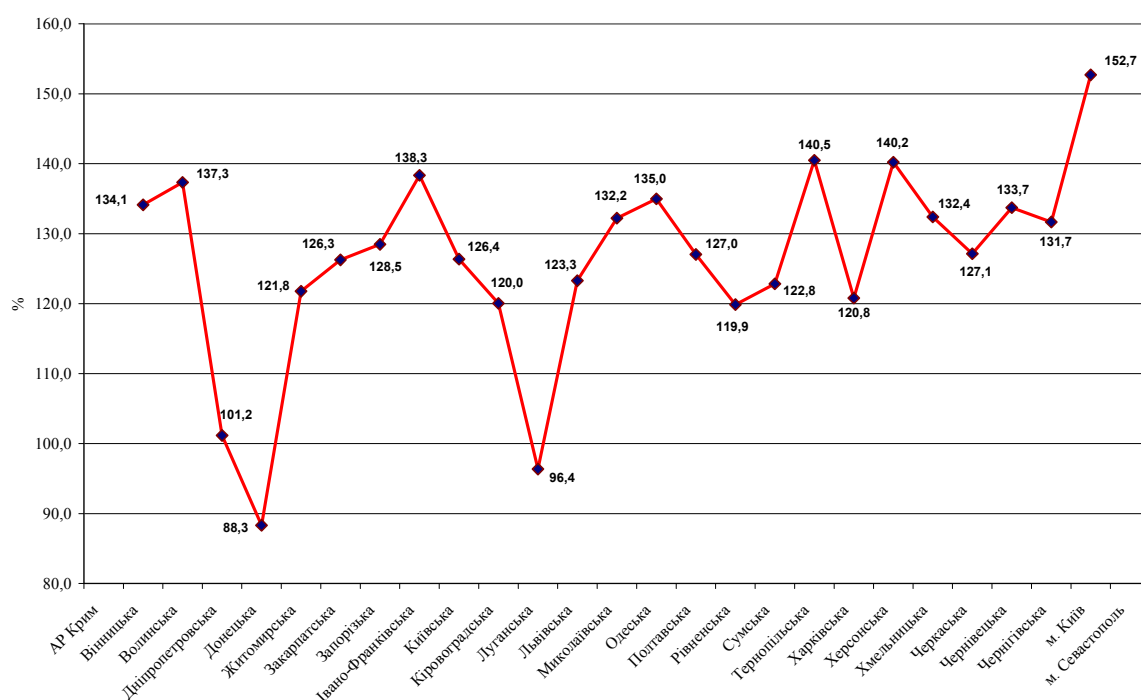
Діаграма 5

Регіональний розподіл доходів місцевих бюджетів за серпень 2014–2015 років

Графік 11

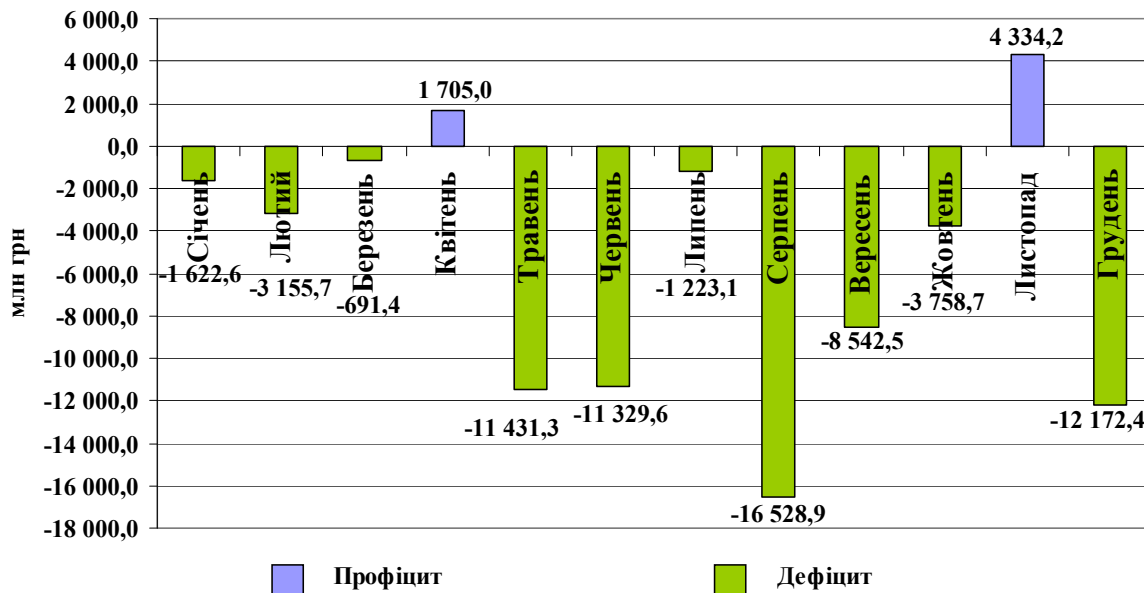
Темпи зростання доходів місцевих бюджетів у розрізі регіонів за серпень 2015 року (щодо відповідного показника попереднього року)

Дефіцит державного бюджету

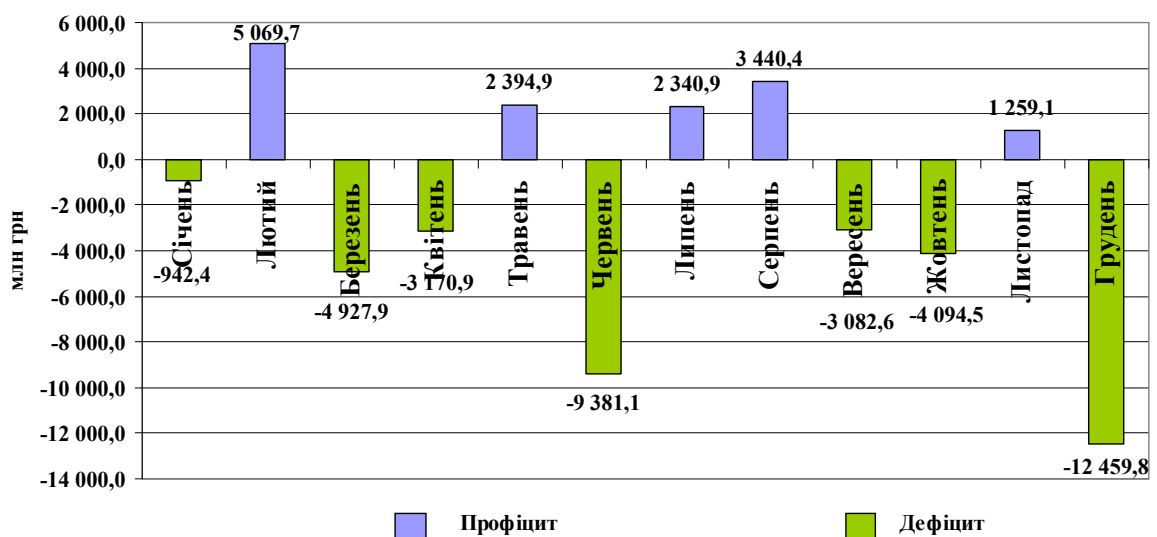
Діаграма 6

Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2010 рік

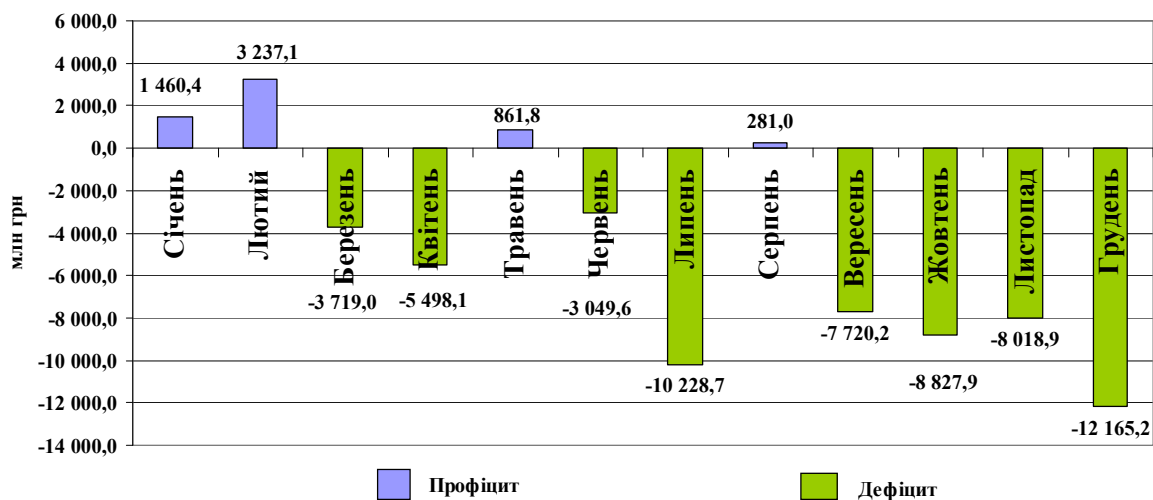
Діаграма 7

Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2011 рік

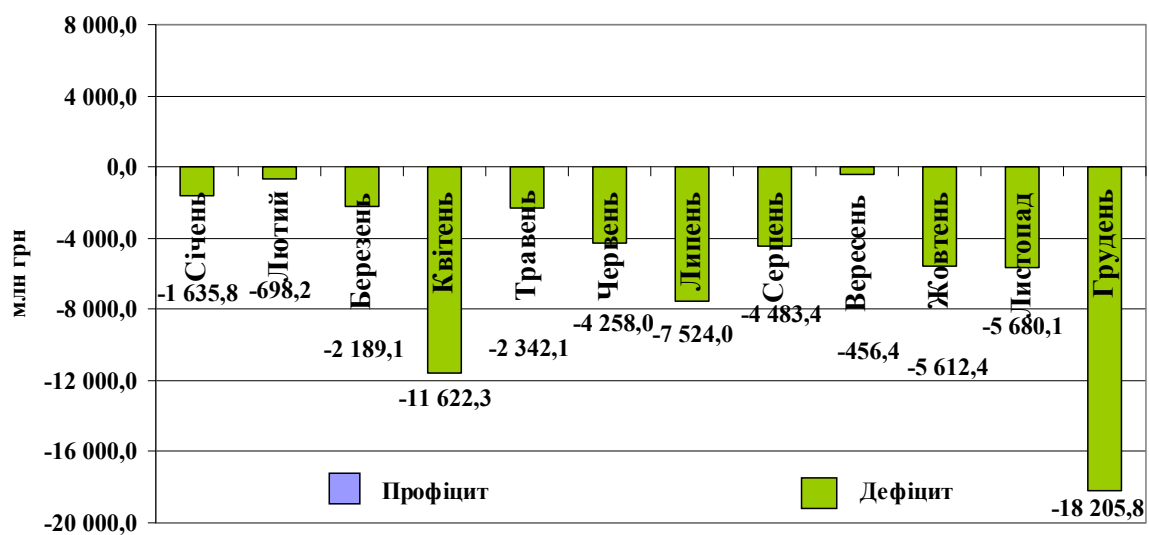
Діаграма 8

Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2012 рік

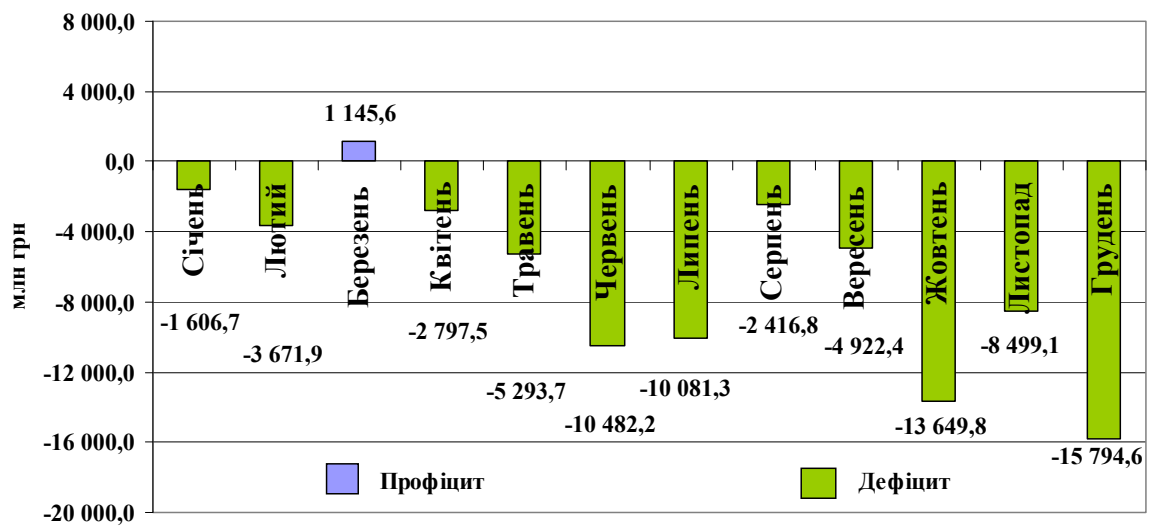
Діаграма 9

Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2013 рік

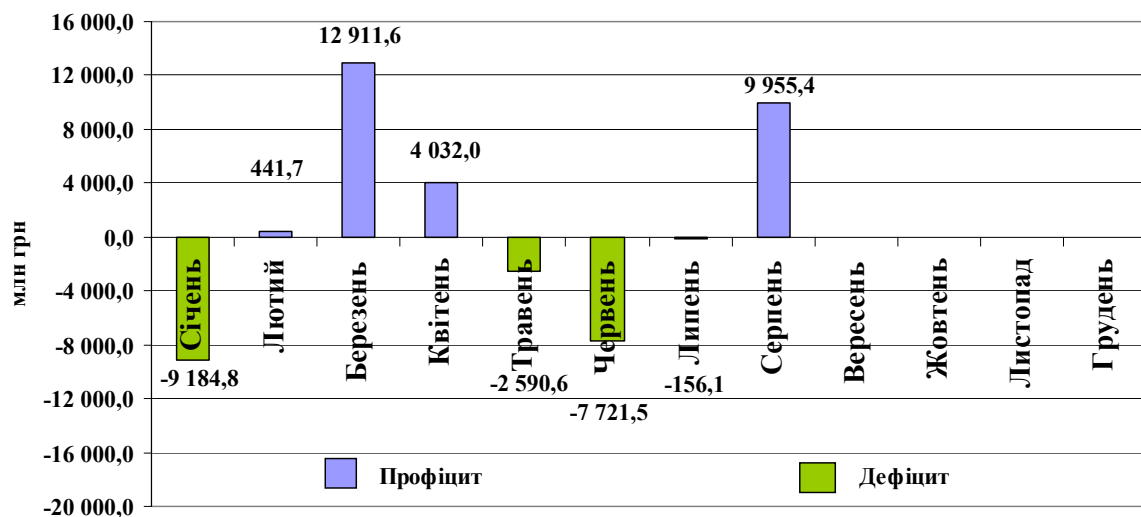
Діаграма 10

Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2014 рік

Діаграма 11

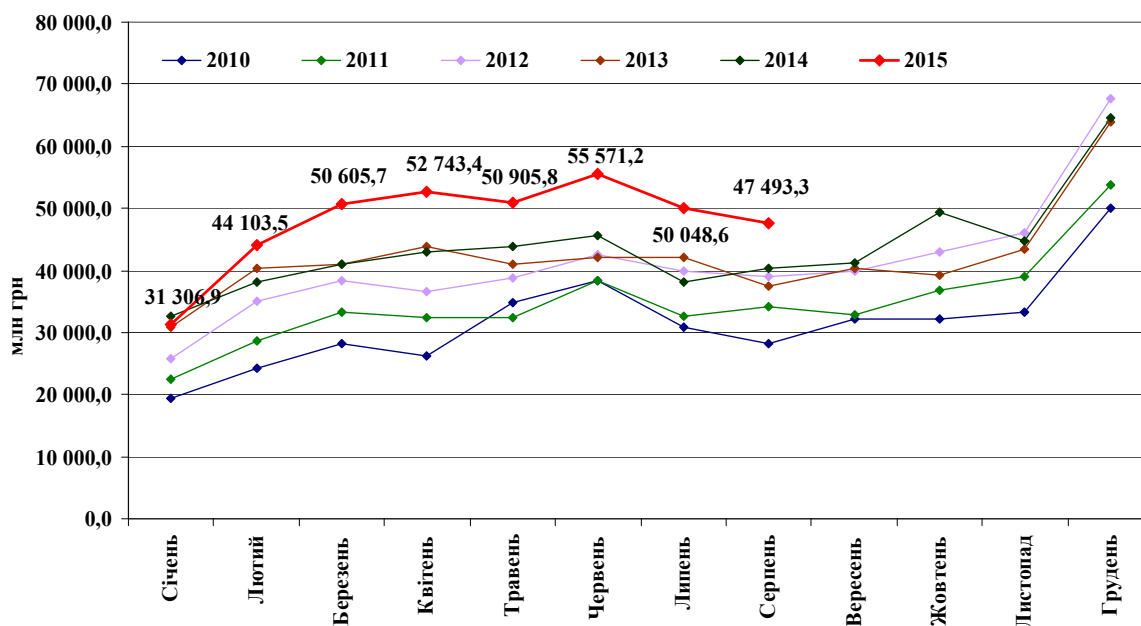
Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2015 рік

Видатки зведеного бюджету

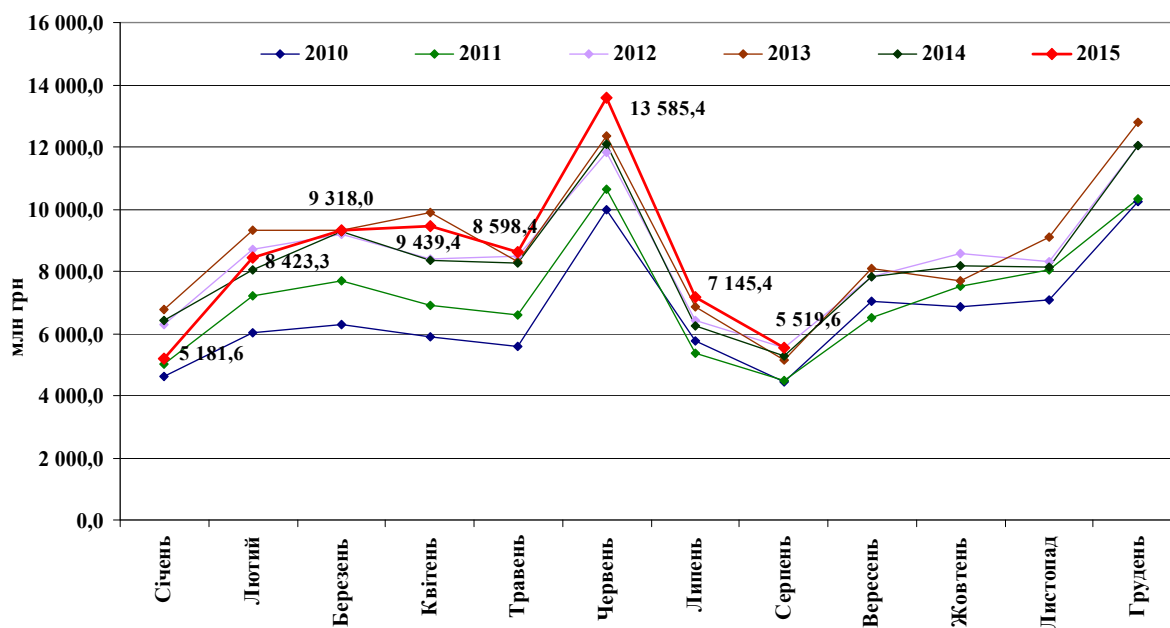
Графік 12

Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету
за 2010–2015 роки

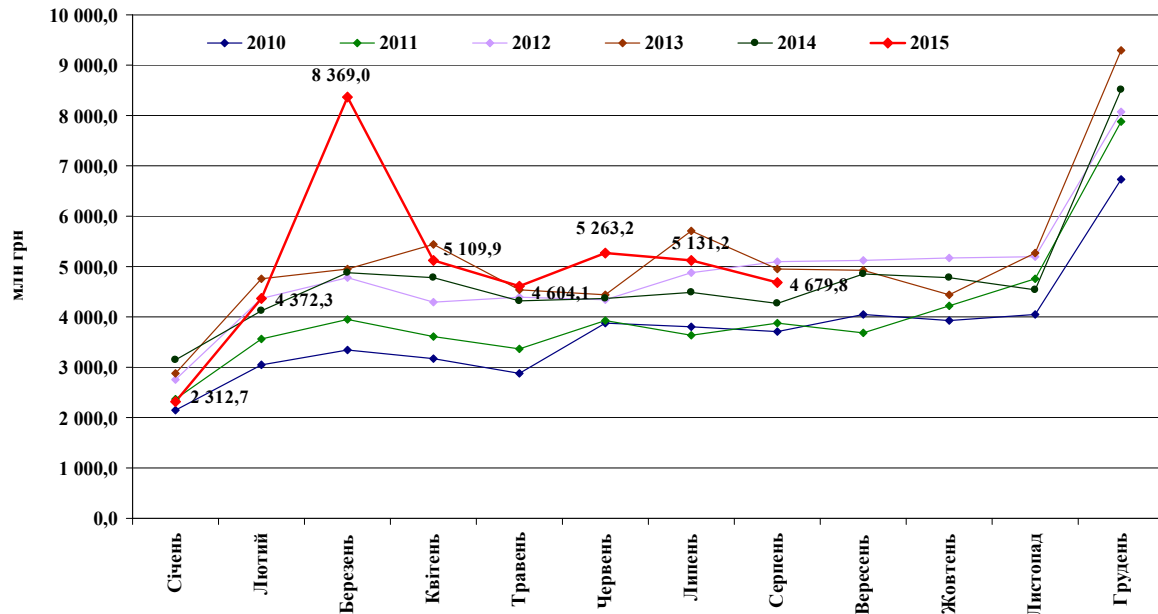
Графік 13

Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету на освіту
за 2010–2015 роки

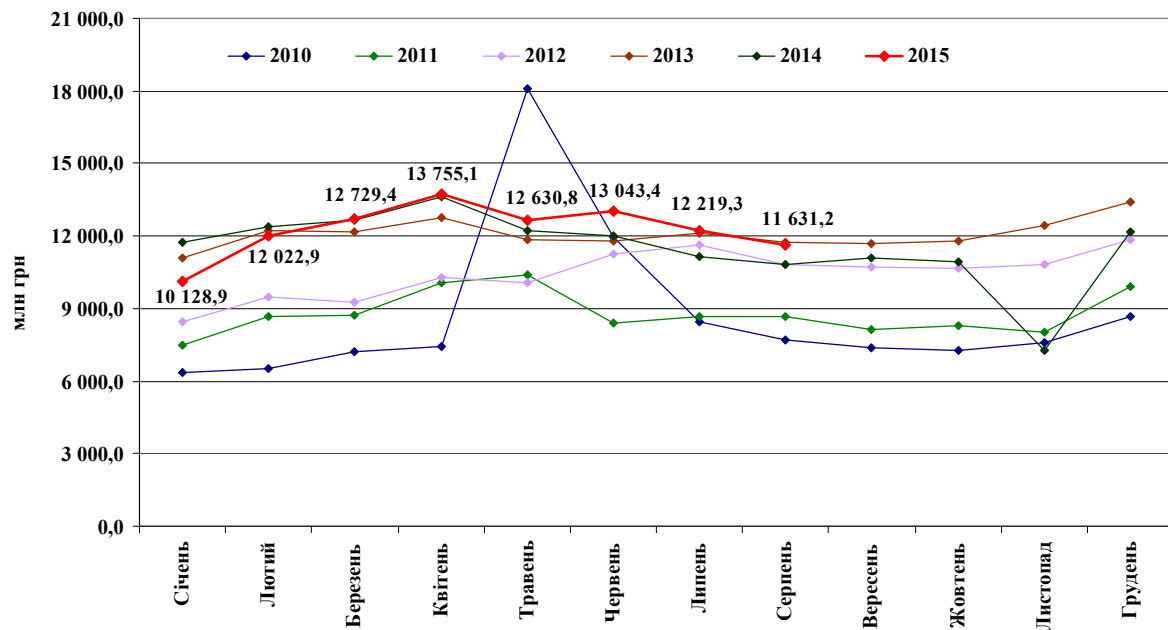
Графік 14

Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету на охорону здоров'я за 2010–2015 роки

Графік 15

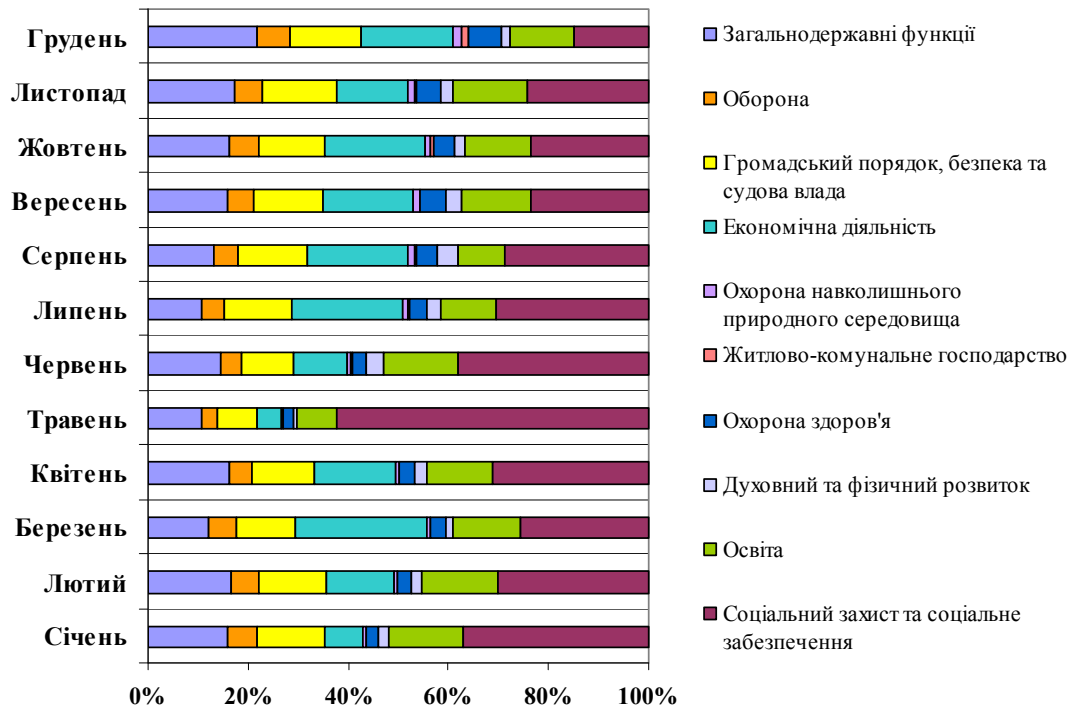
Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення за 2010–2015 роки

Видатки державного бюджету

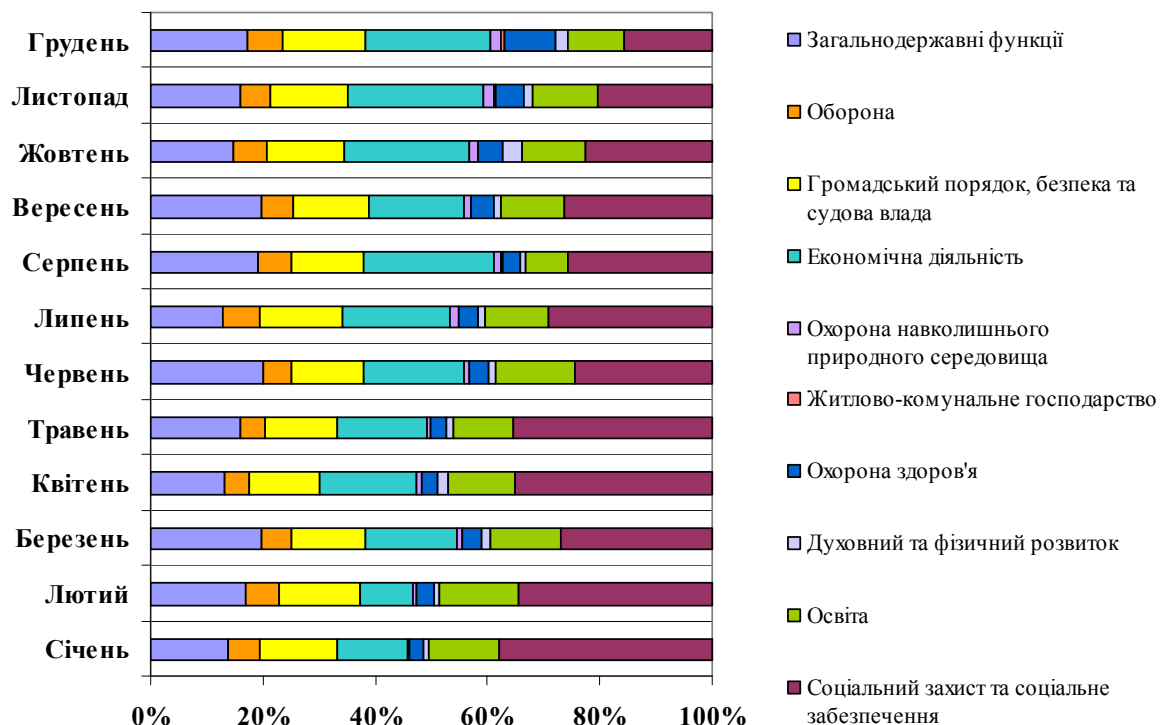
Діаграма 12

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2010 рік

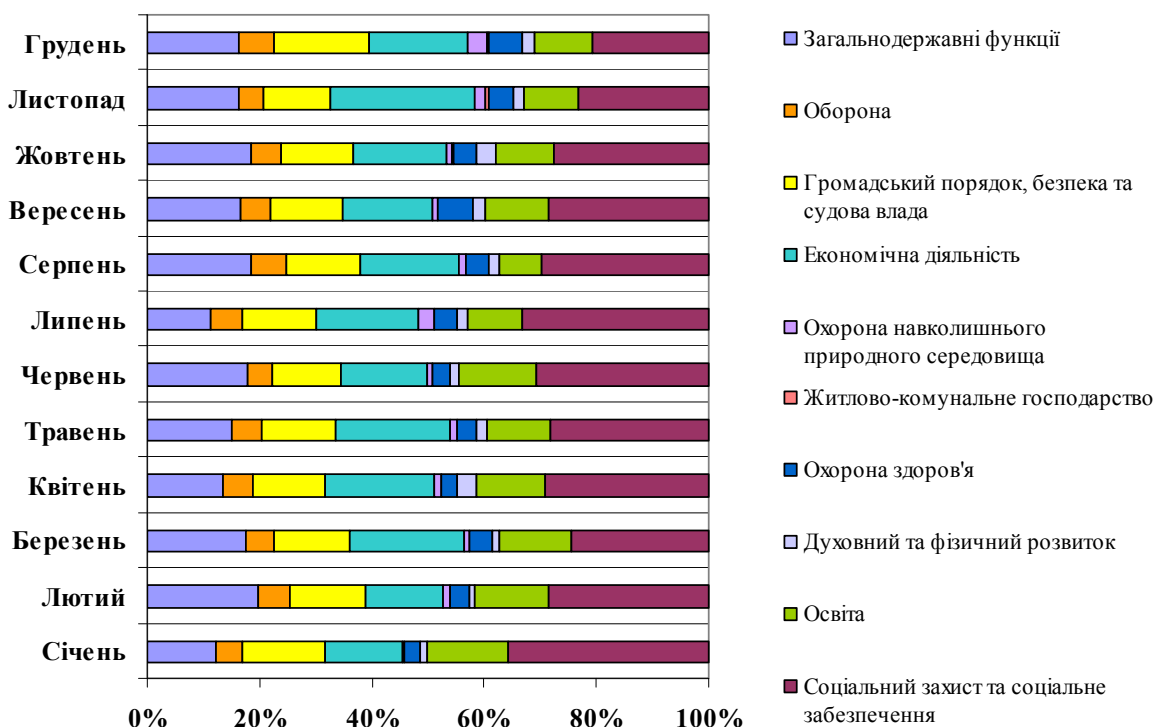
Діаграма 13

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2011 рік

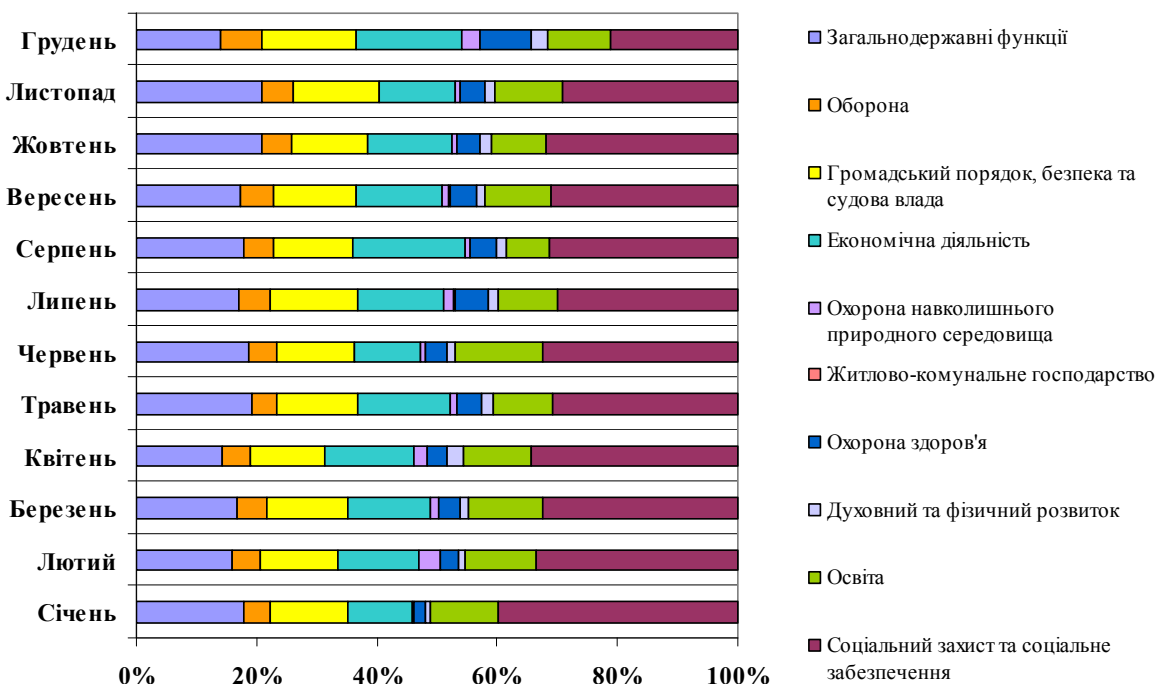
Діаграма 14

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2012 рік

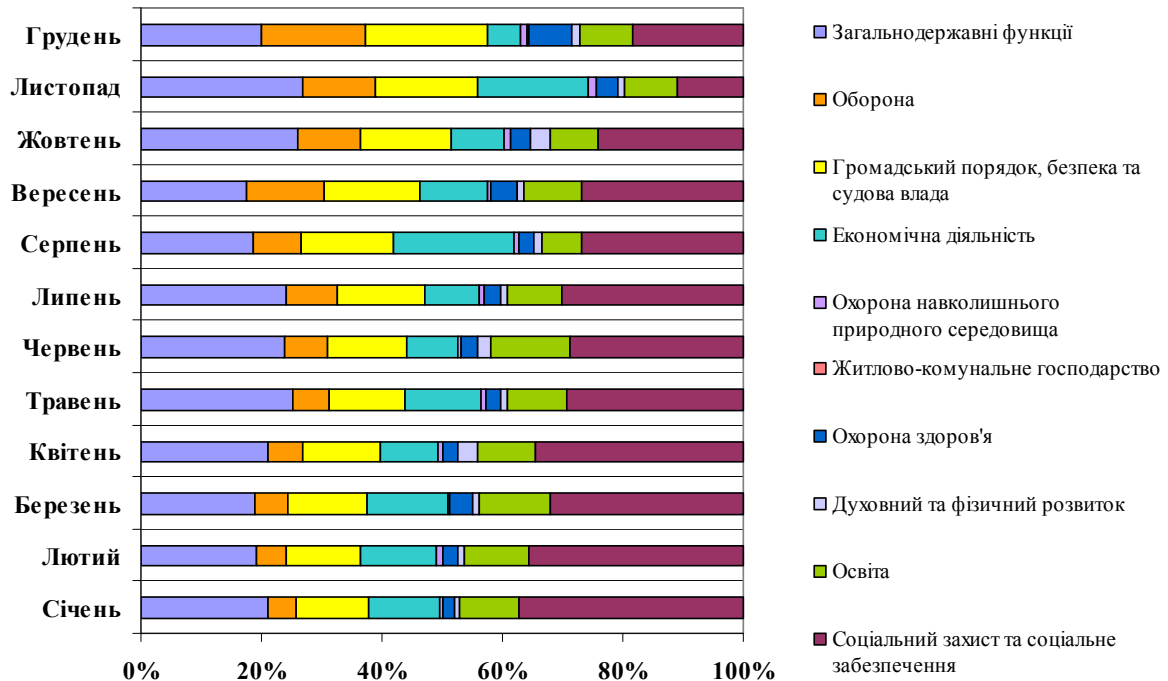
Діаграма 15

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2013 рік

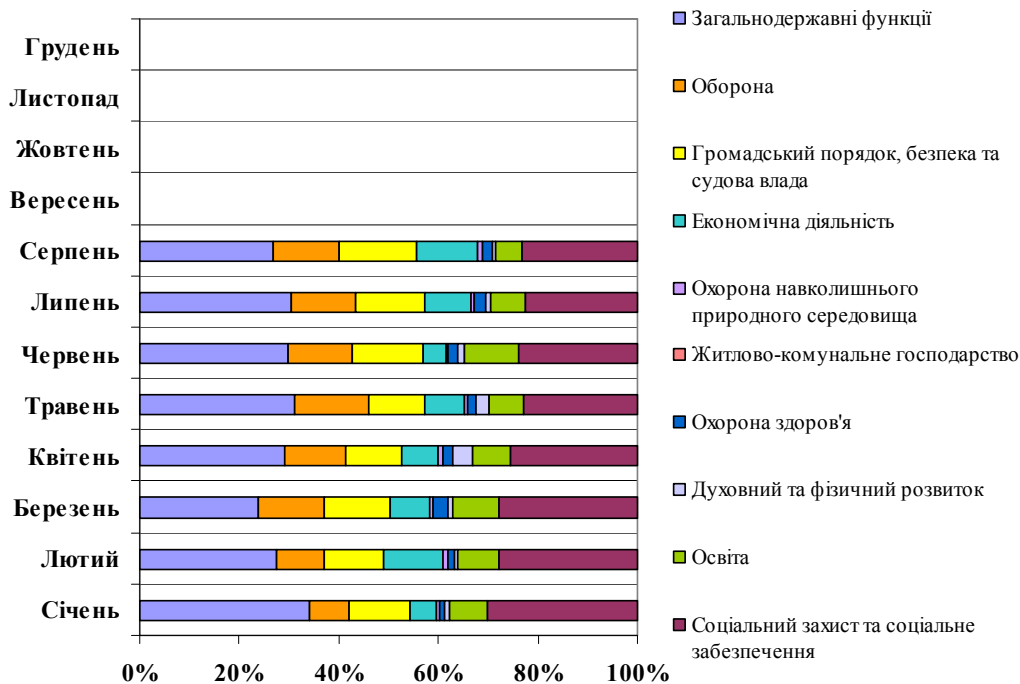
Діаграма 16

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2014 рік

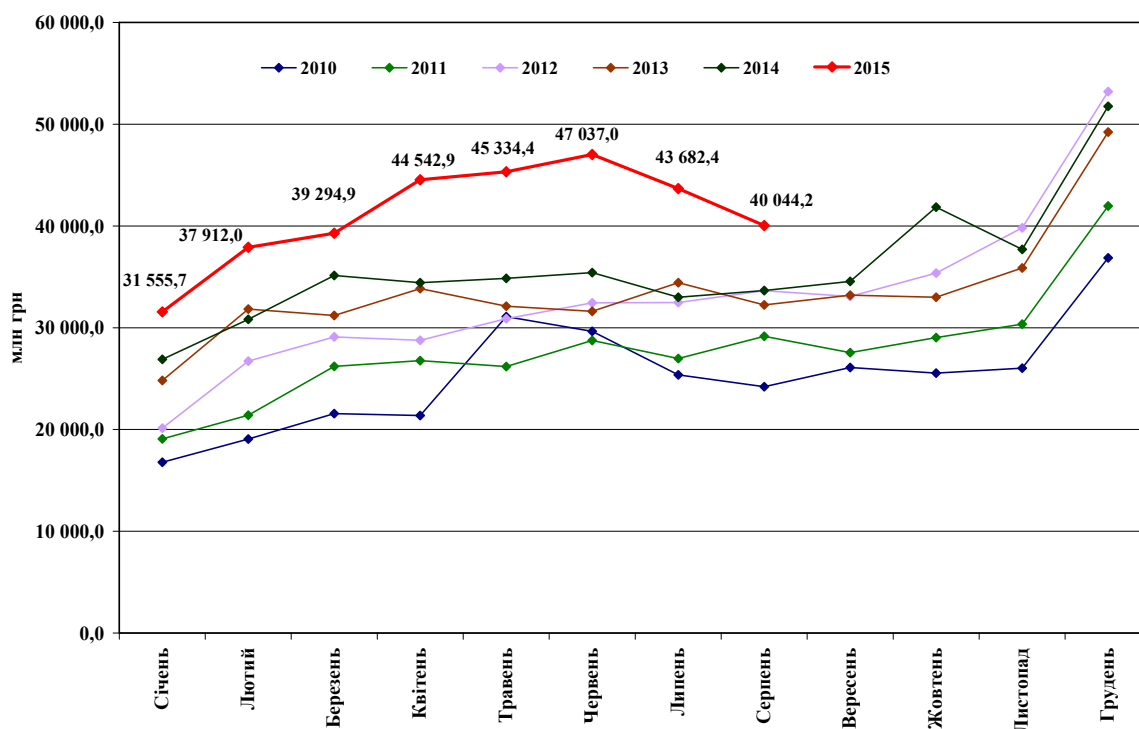
Діаграма 17

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2015 рік

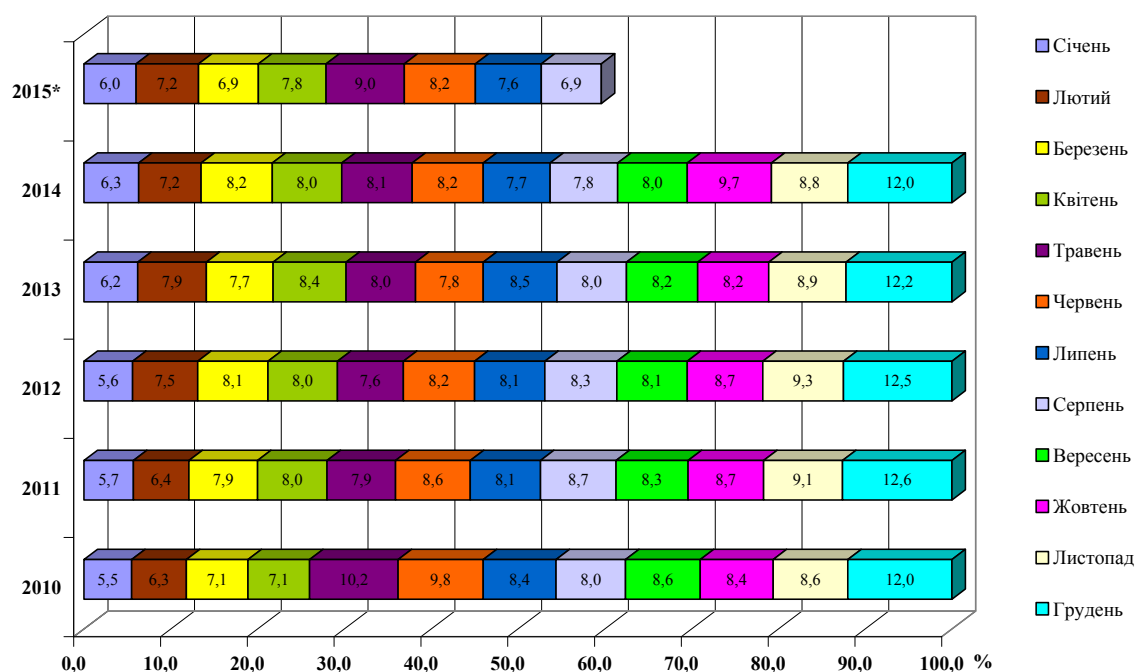
Графік 16

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету за 2010–2015 роки (з урахуванням міжбюджетних трансфертів)

Діаграма 18

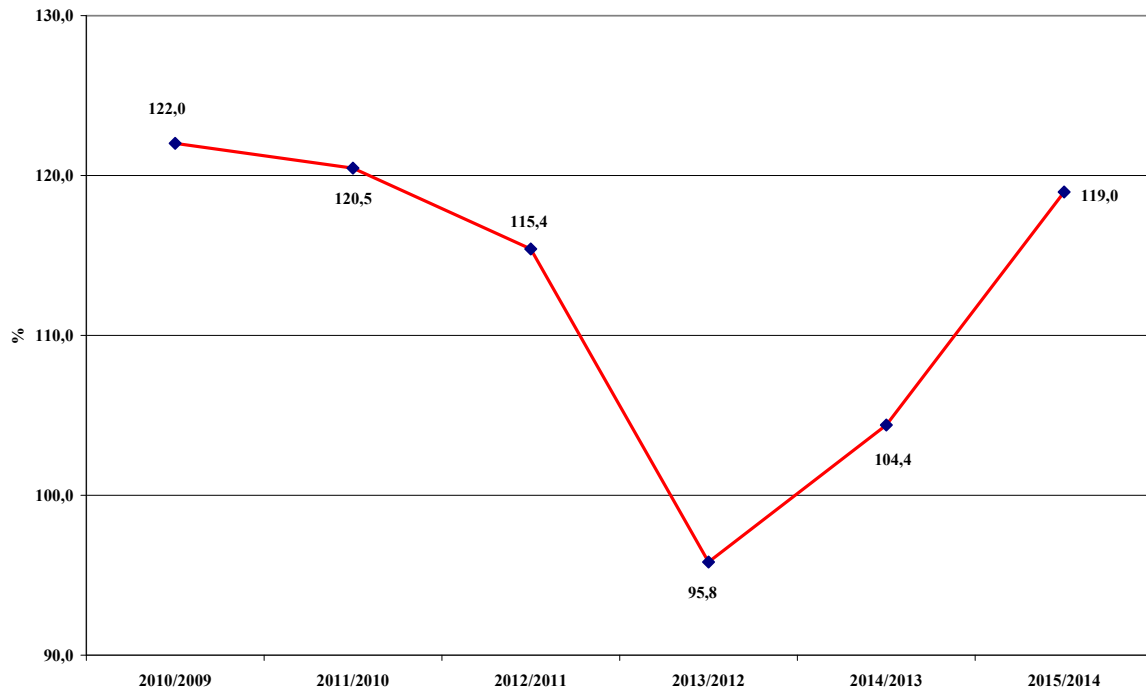
Динаміка часток щомісячних видатків державного бюджету у річному обсязі за 2010–2015 роки

* Частка видатків визначена щодо показника, передбаченого на рік

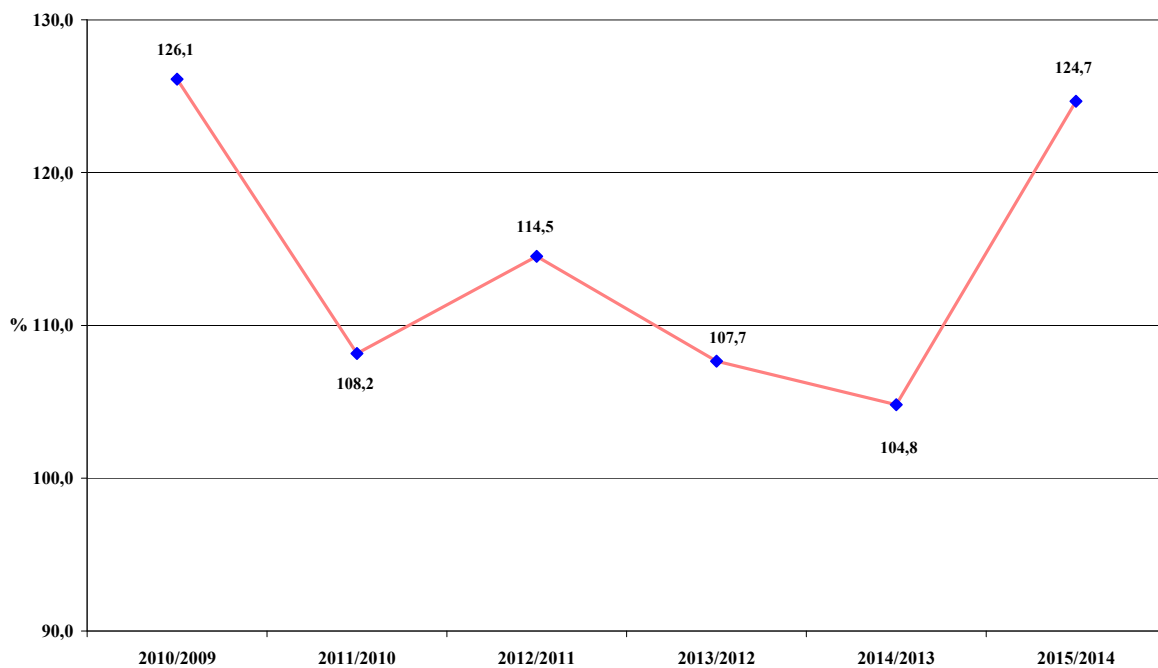
Графік 17

Динаміка темпу зростання видатків державного бюджету за серпень 2010–2015 років

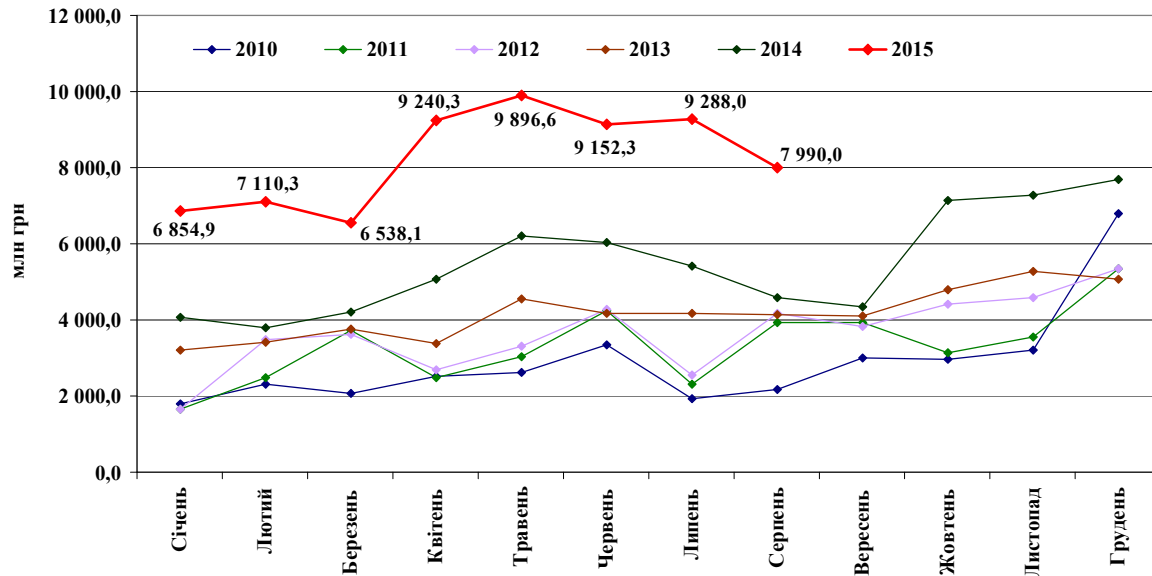
Графік 18

Динаміка темпу зростання видатків державного бюджету за січень – серпень 2010–2015 років

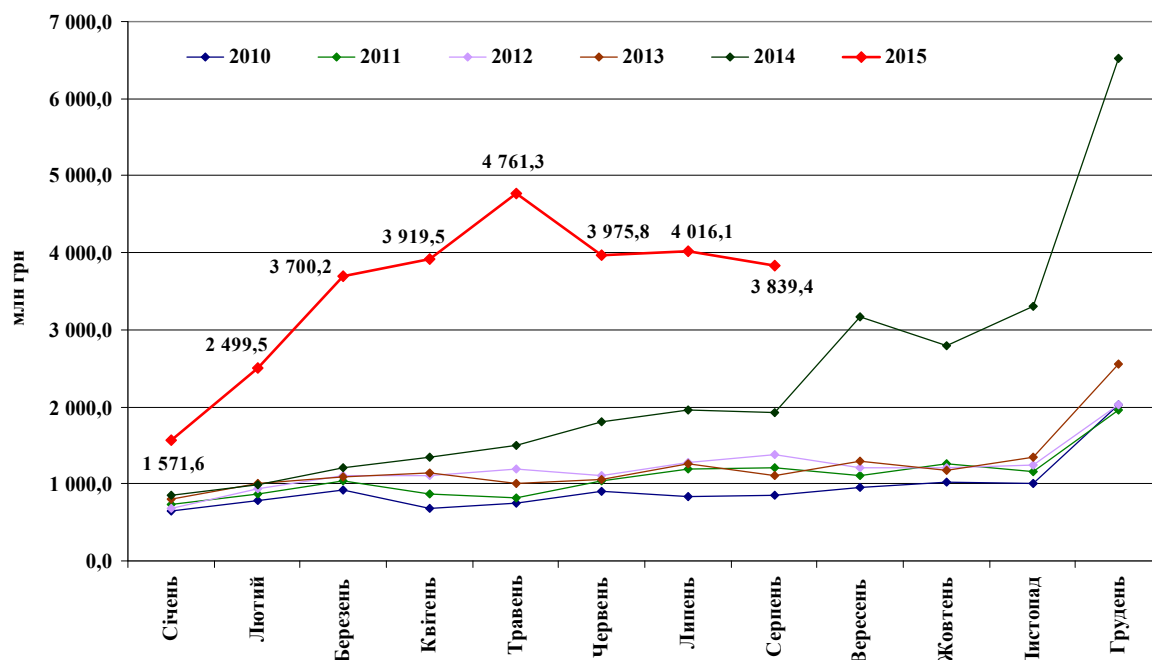
Графік 19

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на загальнодержавні функції за 2010–2015 роки

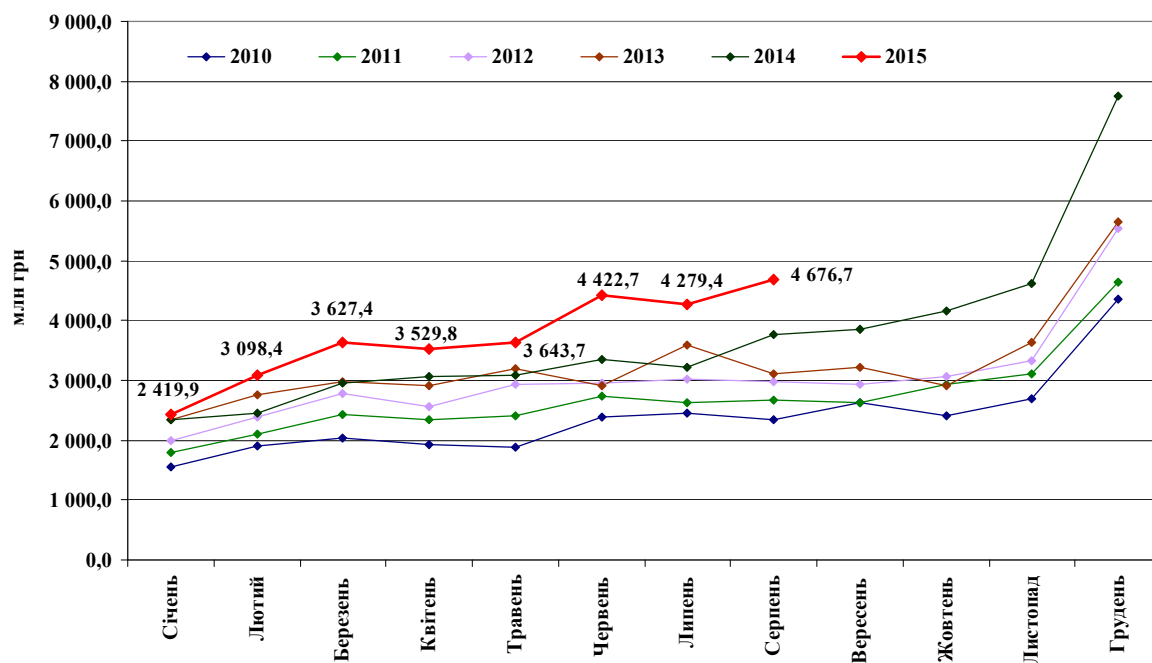
Графік 20

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на оборону за 2010–2015 роки

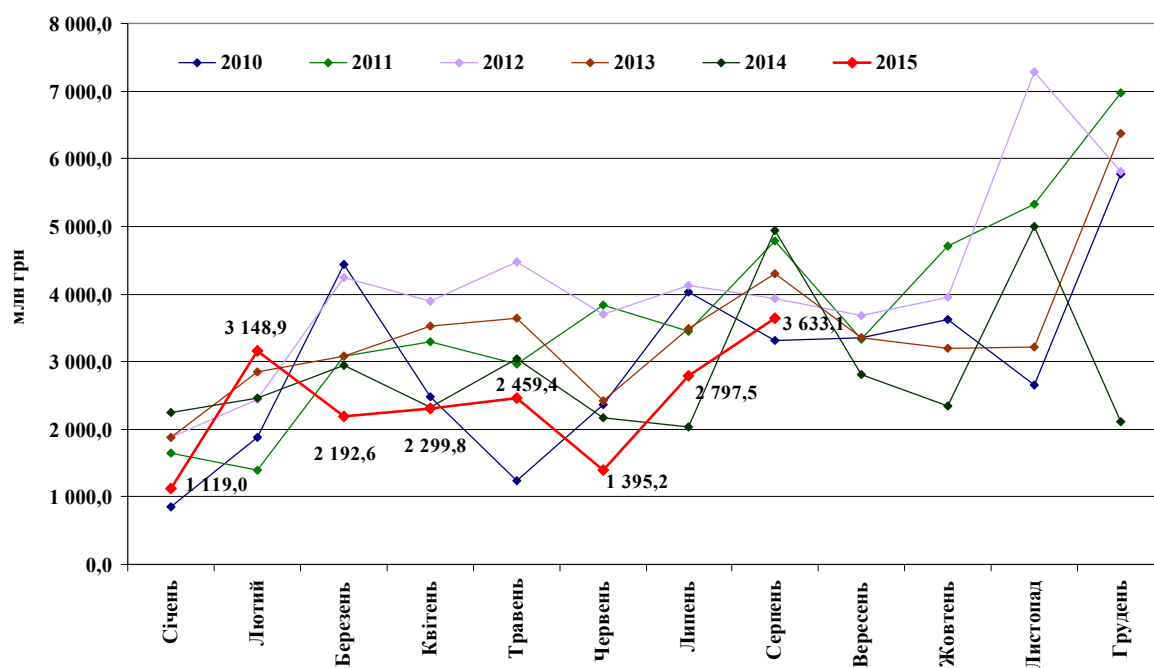
Графік 21

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на громадський порядок, безпеку та судову владу за 2010–2015 роки

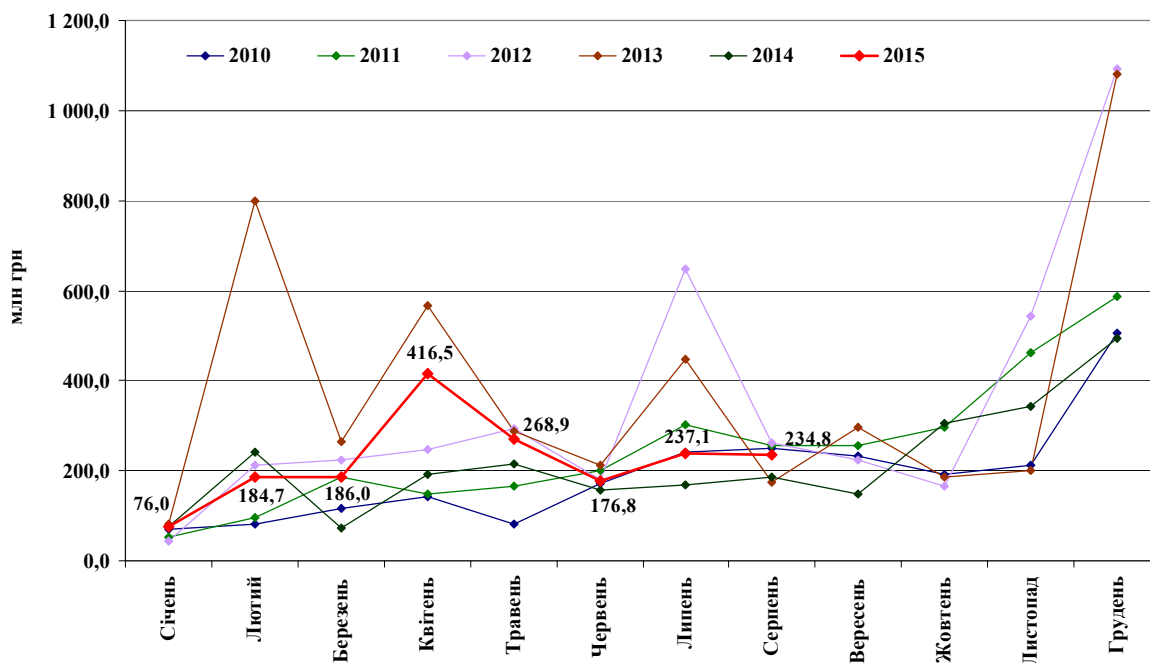
Графік 22

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на економічну діяльність за 2010–2015 роки

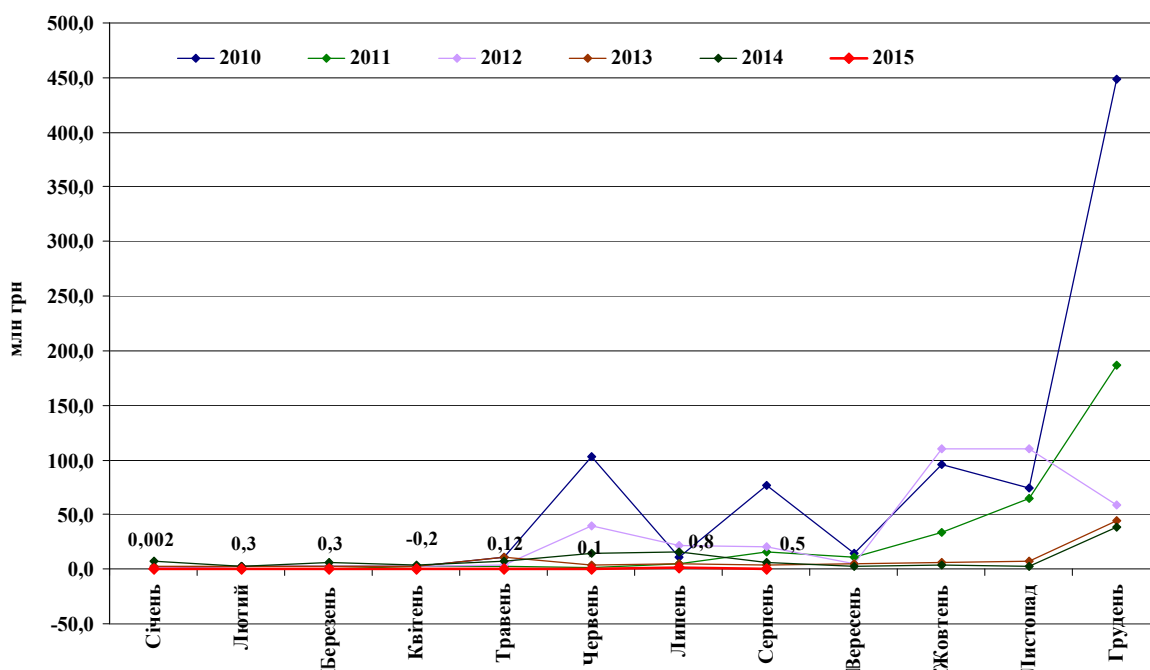
Графік 23

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на охорону навколишнього природного середовища за 2010–2015 роки

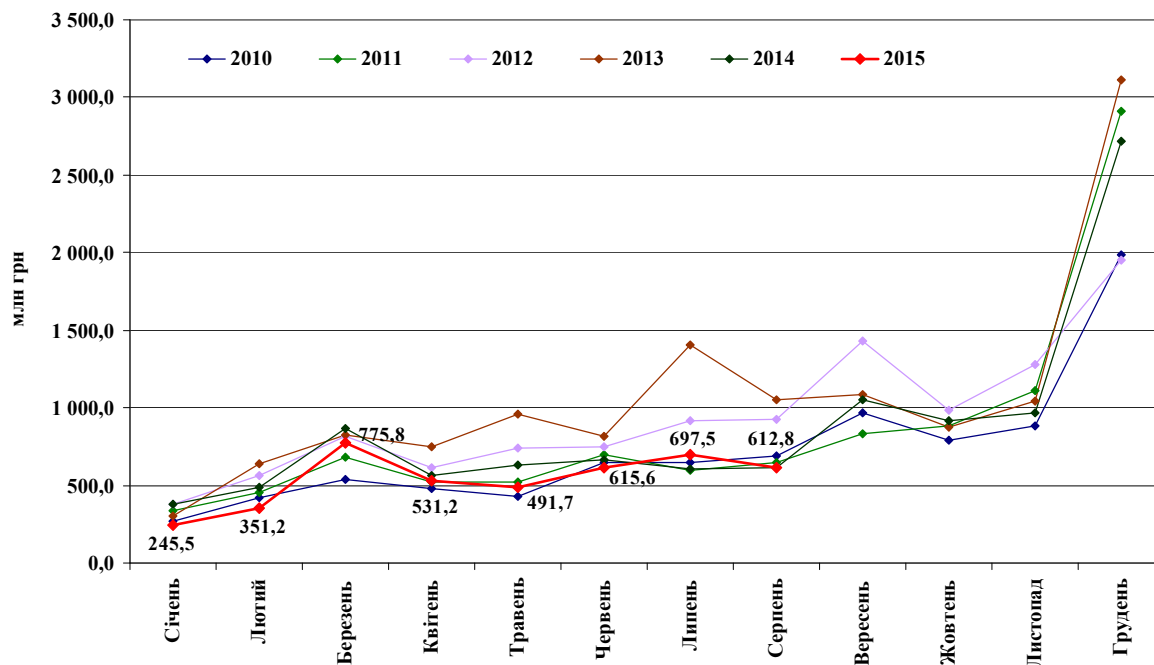
Графік 24

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на житлово-комунальне господарство за 2010–2015 роки

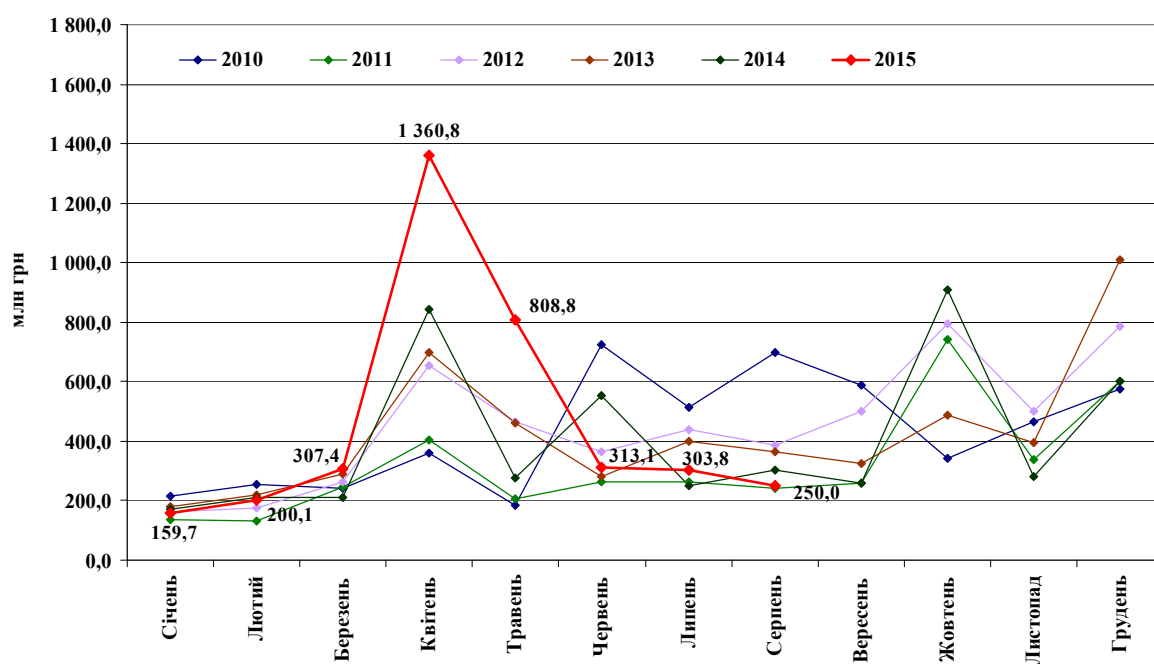
Графік 25

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на охорону здоров'я за 2010–2015 роки

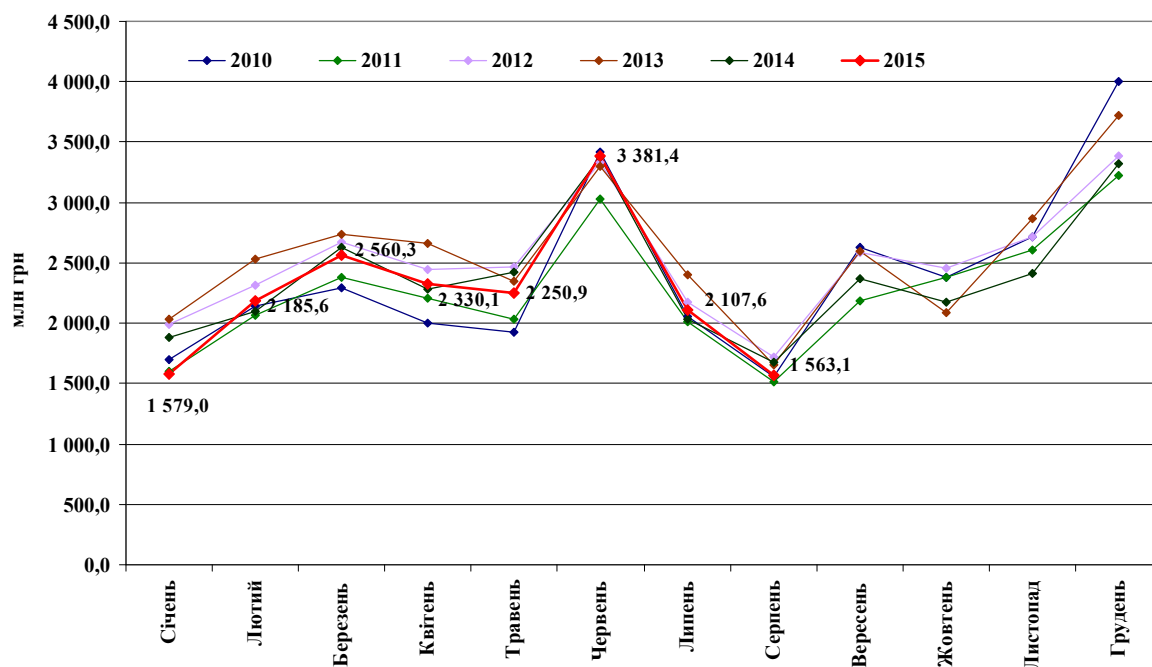
Графік 26

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на духовний та фізичний розвиток за 2010–2015 роки

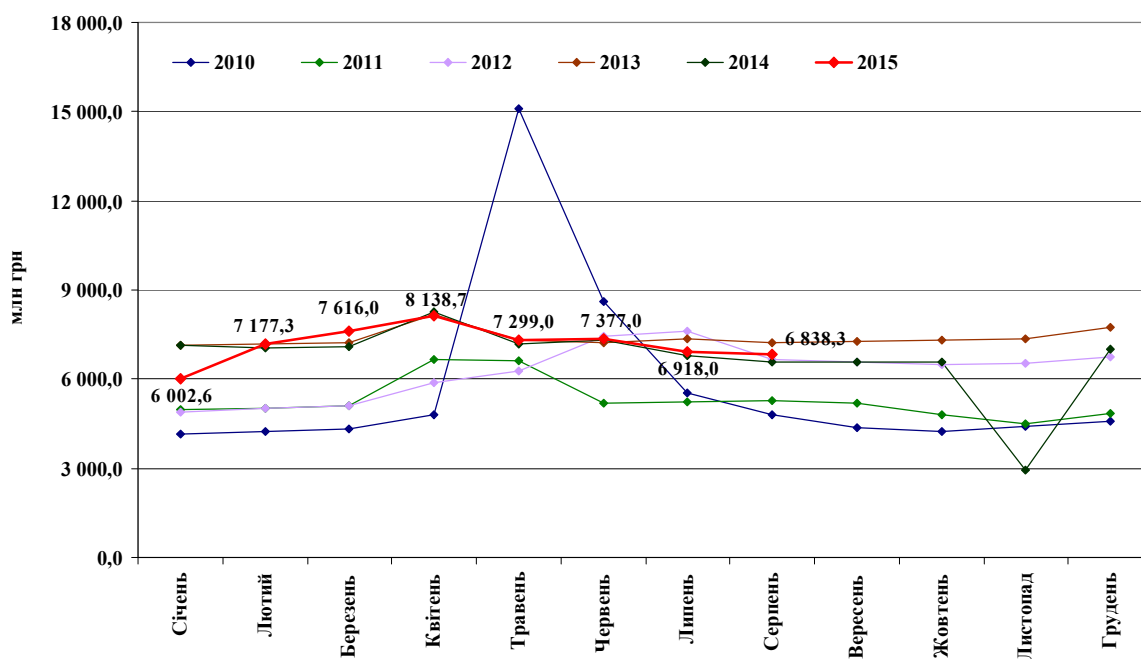
Графік 27

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на освіту за 2010–2015 роки

Графік 28

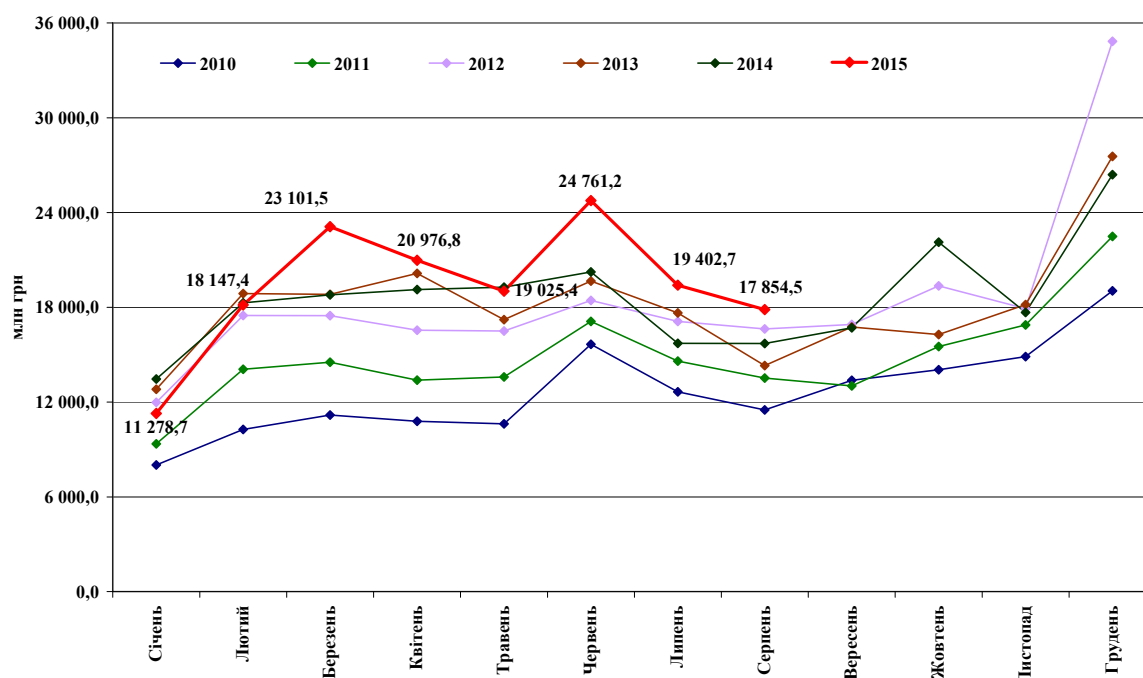
Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення за 2010–2015 роки

Видатки місцевих бюджетів

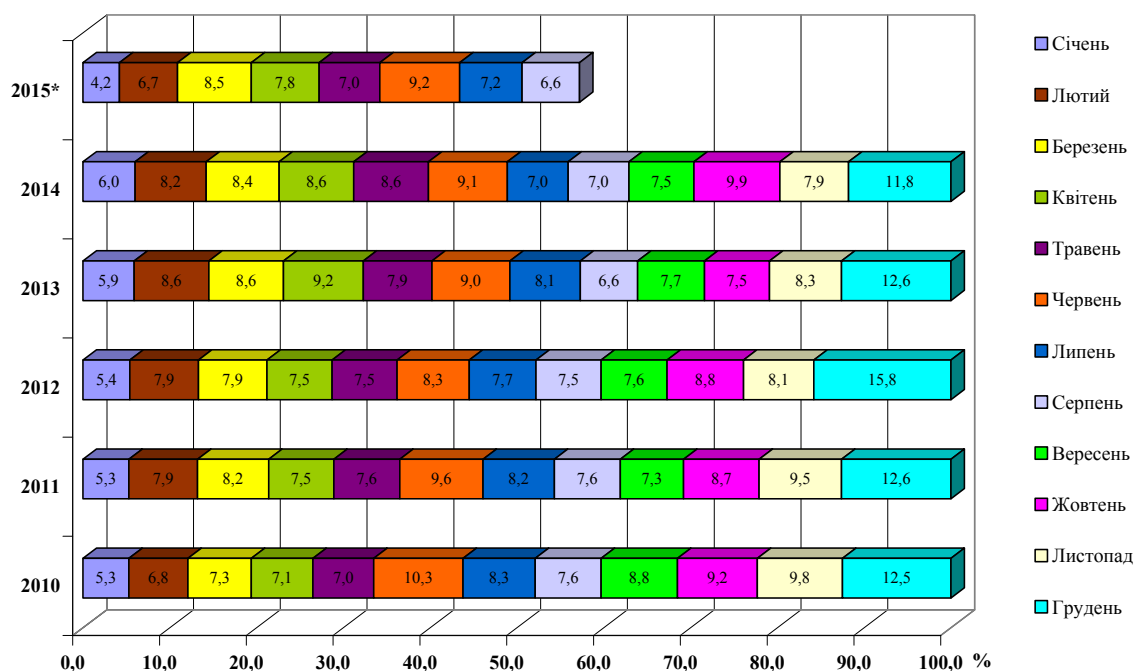
Графік 29

**Динаміка щомісячних видатків місцевих бюджетів
(без урахування міжбюджетних трансфертів) за 2010–2015 роки**

Діаграма 19

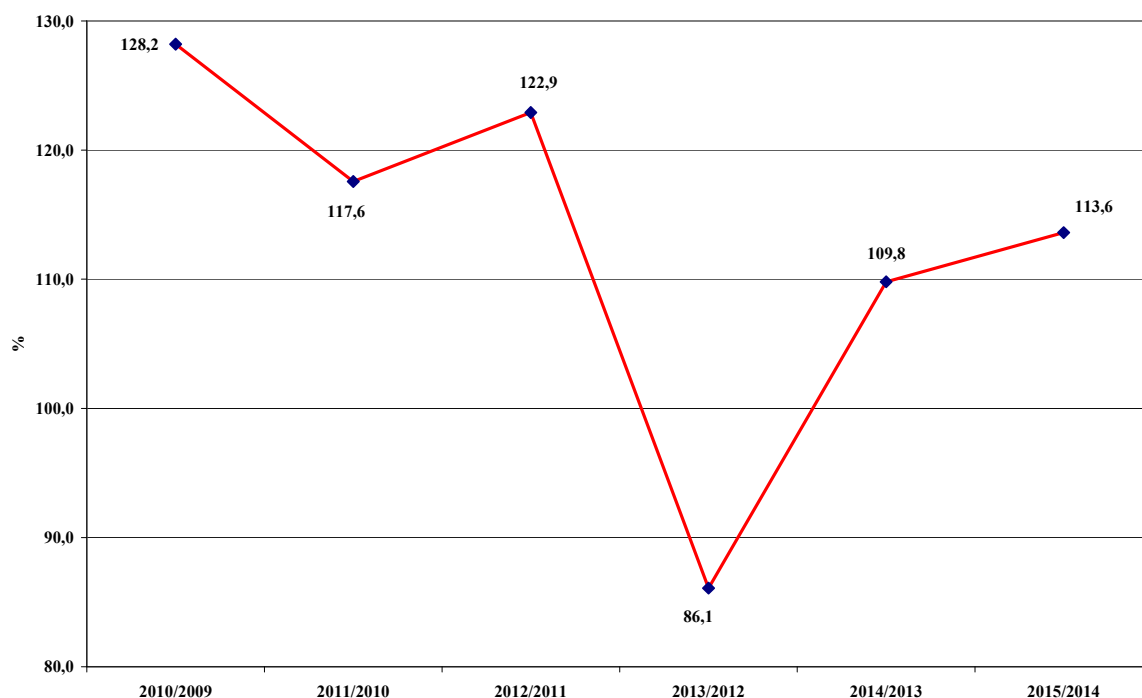
**Динаміка часток щомісячних видатків місцевих бюджетів
у річному обсязі за 2010–2015 роки**

* Частка видатків визначена щодо показника, передбаченого на рік

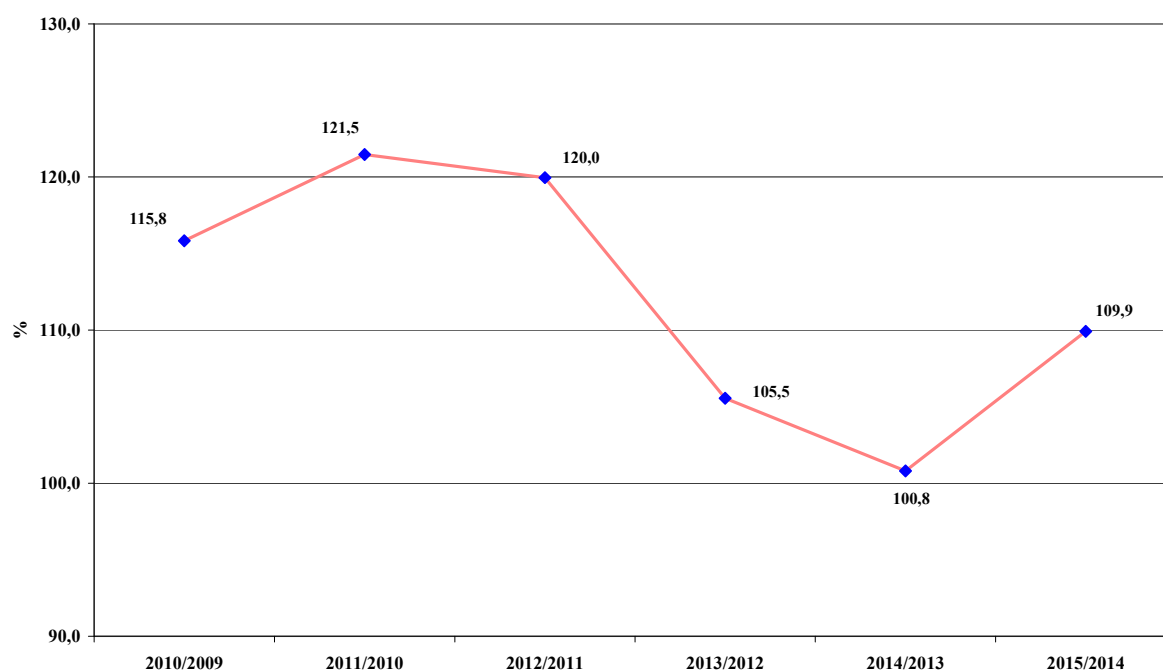
Графік 30

Динаміка темпу зростання видатків місцевих бюджетів за серпень 2010–2015 років

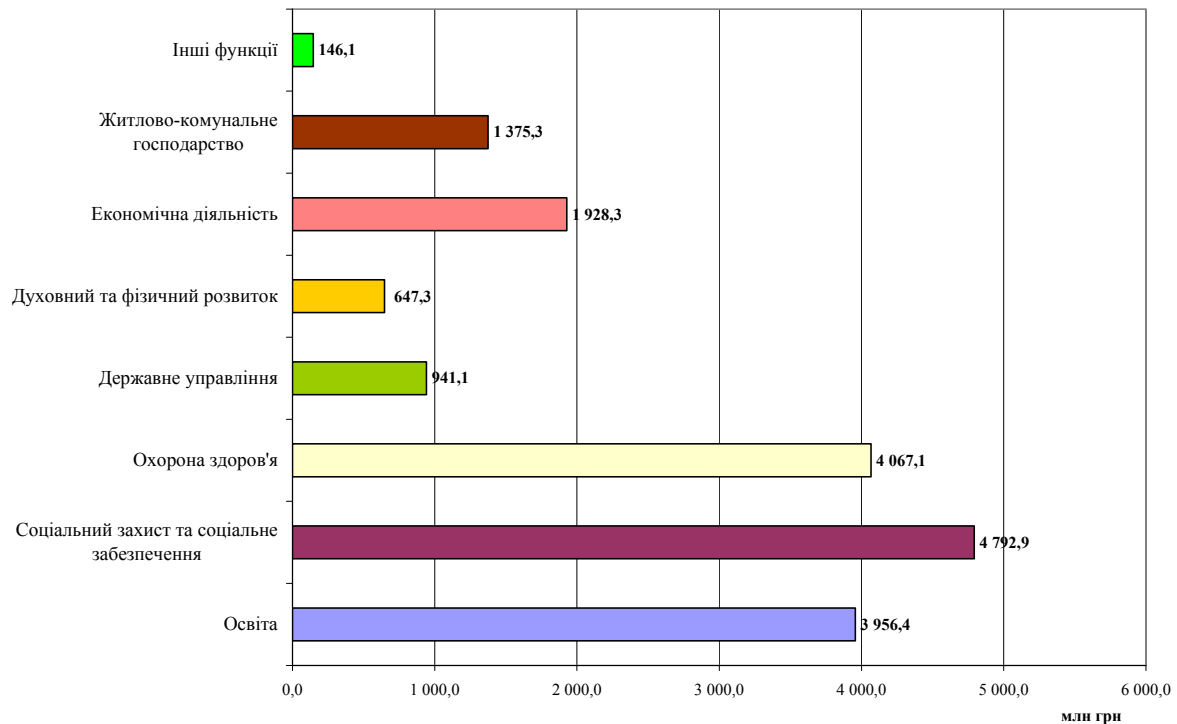
Графік 31

Динаміка темпу зростання видатків місцевих бюджетів за січень – серпень 2010–2015 років

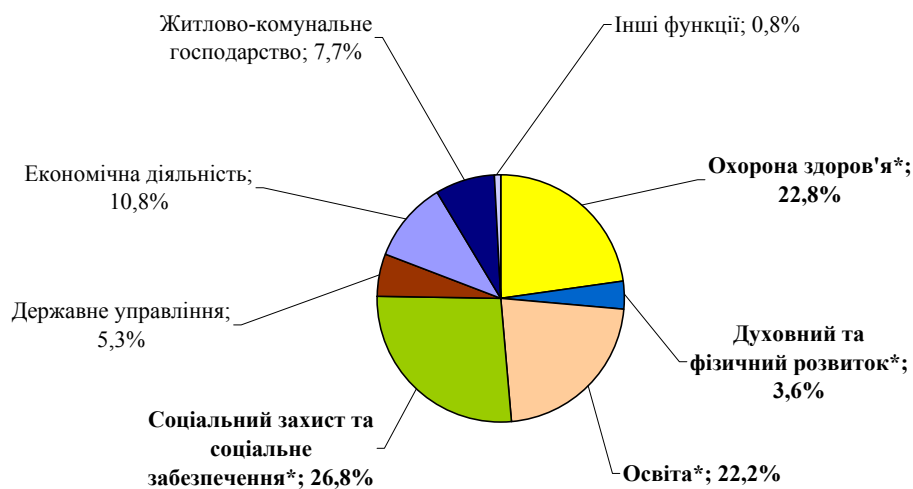
Діаграма 20

Видатки місцевих бюджетів у розрізі функціональної класифікації за серпень 2015 року

Діаграма 21

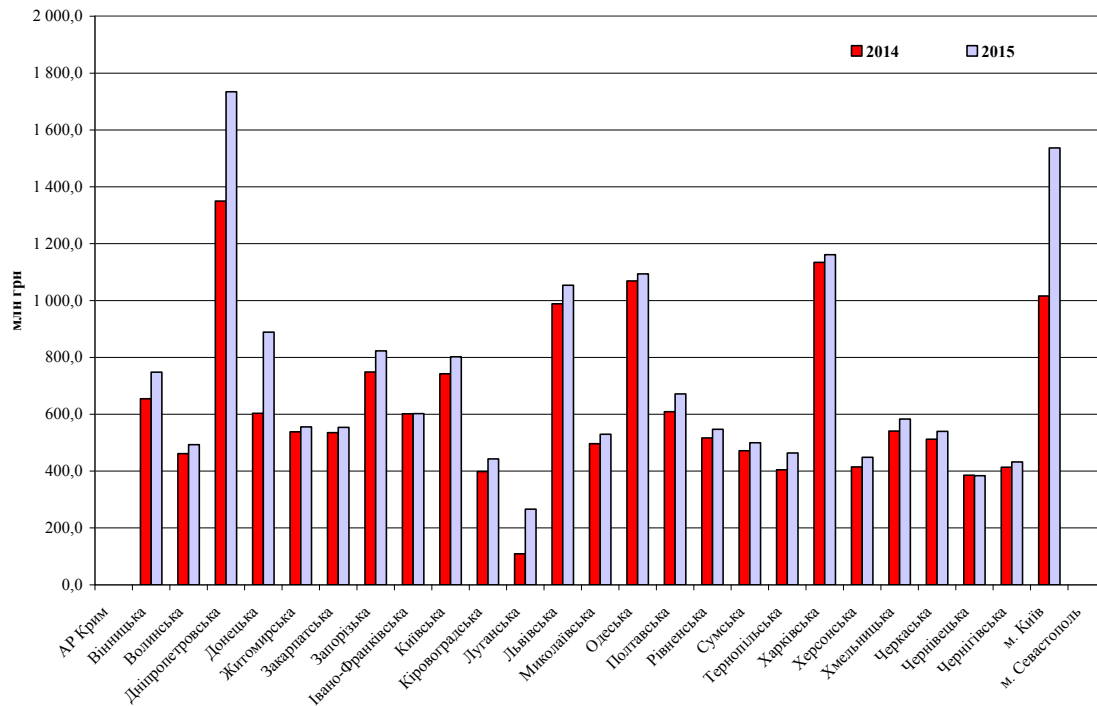
Структура видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією за серпень 2015 року

* Видатки на соціально-культурну сферу - 75,4 %

Діаграма 22

Регіональний розподіл видатків місцевих бюджетів за серпень 2014–2015 років

Графік 32

Темпи зростання видатків місцевих бюджетів у розрізі регіонів за серпень 2015 року (щодо відповідного показника попереднього року)

